

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI**  
**OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI**  
**URGANCH DAVLAT UNIVERSITETI**

**Qo‘l yozma huquqida**

**UDK 517.55**

**OLIMBAYEV TO‘LQIN G‘AYRAT O‘G‘LI**

**R SINFGA TEGISHLI CHEKSIZ TARTIBLI FUNKSIYALARNING**  
**NOZIK ANALITIKLIGI**

**5A130101-Matematika(matematik analiz)**

**Magistr akademik darajasini olish**

**uchun yozilgan dissertatsiya**

**Ilmiy rahbar:**

**Akademik A. Sadullayev**

**Urganch-2018**

## MUNDARIJA

<b>KIRISH</b> .....	3
<b>I bob. Ratsional approksimatsiya</b> .....	5
1.1 Ratsional approksimatsiya haqidagi klassik teoremlar.....	5
1.2 Gonchar sinfi va Sadullayev kriteriyasi.....	13
<b>II bob. Nozik topologiya</b> .....	24
2.1 Nozik topologiyalar.....	24
2.2 Nozik analitik funksiyalar va ularning xossalari.....	32
<b>III bob. <math>R^0</math> sinf funksiyalarining nozik analitik davomi</b> .....	41
3.1 $R^0$ sinfga tegishli chekli funksiyalarning nozik analitikligi.....	41
3.2 Ba'zi muhim natijalar.....	46
<b>Xulosa</b> .....	50
<b>Adabiyotlar</b> .....	51

## KIRISH

**Mavzuning dolzarbligi.** Nozik analitik funksiyalar zamonaviy matematikaning muhim tadqiqot ob'yektlaridan biridir. Ushbu sohada tadqiqot olib borayotganlar orasida B. Fuglede, S.El Marzguioui, J. Wiegerinck, A.Edigarian, D.Coman, N.Levenberg, E.Poletsky kabi matematika sohasining mashhur namoyondalarini ko'rish mumkin.

1972-yilda A.A.Gonchar tomonidan analitik funksiyalarni tez ratsional approksimatsiya qilinishi va ularning bir qiymatli analitik davom etishi o'rtasida uzviy bog'liqlik mavjudligi ko'rsatib berilgan. Keyinchalik, analitik funksiyalarning bir qiymatliligini lokal shartli ko'p kompleks o'zgaruvchili funksiyalar uchun ham o'rinli bo'lishi isbotlangan. Analitik funksiyalarni ratsional funksiyalar bilan tez yaqinlashtirish mumkin bo'lgan sinfi  $R$  (Gonchar sinfi) alohida ahamiyat kasb etgani bois, keyingi tadqiqotlarda bu sinfning xususiyatlarini o'rganish dolzarb masalalarga aylandi. Shu sababli Gonchar sinfining nozik topologiyadagi analitik funksiyalar bilan bog'liqligini o'rganish masalalari yuzaga keldi.

Ushbu dissertasiya ishi  $R^0$  sinfga tegishli cheksiz tartibli funksiyalarning nozik analitikligini o'rganishga bag'ishlangan bo'lib kirish, uchta bob, xulosa va foydalanilgan adabiyotlar ro'yxatidan iborat. Birinchi bob ikkita paragrafdan iborat bo'lib, ratsional approksimatsiya haqidagi klassik teoremlar, Gonchar sinfi haqida zarur ma'lumotlar hamda ularning xossalari keltirilgan.

Ikkinchi bob ikki paragrafdan iborat. Bu bobda nozik topologiyalar, nozik analitik funksiyalar va ularning xossalari o'rganilgan.

Uchinchi bobda  $R^0$  sinfga tegishli funksiyalarning nozik analitikligi, va ularning ba'zi muhim xossalari o'rganiladi.

**Tadqiqotning maqsadi.**  $R^0$  sinfga tegishli chekli funksiyalarning nozik analitikligi, va ularning ba'zi muhim natijalar o'rganish.

**Tadqiqotning vazifasi.** Ratsional funksiyalar bilan tez yaqinlashtirish mumkin bo'lgan analitik funksiyalar uchun nozik analitik davom qilish shartlarini o'rganish.

**Tadqiqotning obyekti.** Nozik analitik funksiyalarning xossalari, tez ratsional aproksimatsiya.

**Tadqiqotning predmeti.** Analitik funksiyalar, Nozik analitik funksiyalar.

**Tadqiqotning usullari.** Ko'p kompleks o'zgaruvchining funksiyalar nazariyasi, kompleks potentsiallar nazariyasi usullari.

**Tadqiqotning natijalarining ilmiy jihatdan yangilik darajasi.** Mazkur ishning asosiy natijalari yangi.

**Tadqiqotning natijalarining amaliy ahamiyati va tatbiqi.** Olingan natijalar va qo'llanilgan usullar analitik funksiyalarni maxsusliklarini o'rganishga tatbiq qilinadi.

**Ish tuzilishi va tarkibi.** Dissertatsiya ishi kirish, uchta bob, xulosa, hamda adabiyotlar ro'yhatidan iborat. Har bir bob bo'limlardan tuzilgan.

**Bajarilgan ishning asosiy natijalari.** Dissertatsiya ishida quyidagi natija olindi:

$R^0$  sinfga tegishli va ratsional funksiyalar bilan ma'lum yaqinlashtirilish tartibiga ega funksiyalarning butun kompleks tekislikka nozik analitik davom etishi isbotlangan.

**Xulosa va takliflarning qisqacha umumlashtirilgan ifodasi.** Mazkur dissertatsiya ishida ratsional funksiyalar bilan tez yaqinlashtiriluvchi analitik funksiyalarning nozik analitiklik xususiyati o'rganilgan bo'lib, barcha olingan natijalar nazariy ahamiyatga molik va funksiyalar nazariyasi bo'yicha keyingi tadqiqotlarda qo'llanilishi mumkin.

## I bob. Ratsional approksimatsiyalar

### 1.1 Ratsional approksimatsiya haqidagi klassik teoremlar

**1.1.1 - teorema.**  $f \in OA$  va  $a_1, a_2, \dots, a_n$  lar  $\{z : |z| > 1\}$  to'plamdan olingan turli nuqtalar bo'lsin. U holda

$$r(z) = \frac{a_0 + a_1 z + \dots + a_n z^n}{(z - a_1)(z - a_2) \dots (z - a_n)} \quad (1.1.1)$$

ko'rinishdagi  $r(z)$  ratsional funksiyalar uchun

$$\int_D |f(z) - r(z)|^2 |dz|$$

integral o'zini minimum qiymatiga faqat va faqat  $r(z)$  ratsional funksiyani

$0, \frac{1}{\bar{a}_1}, \dots, \frac{1}{\bar{a}_n}$  nuqtalarda interpolyatsiya qilgan holdagina erishadi.

**Isbot.**  $r^*$  - (1.1.1) ko'rinishdagi interpolyatsion ratsional funksiya, u yagona aniqlangan,  $f - r^*$  funksiya  $1$  va  $\frac{1}{z - a_k}$  ( $k = 1, 2, \dots, n$ ) lar bilan ortogonal ekanini ko'rsatamiz. Ha qiqatan ham  $(f - r^*)(0) = 0$  ekanidan

$$\int_D (f - r^*) |dz| = \frac{1}{i} \int_D (f - r^*) \frac{dz}{z} = 0$$

bo'ladi, chunki  $f - r^*$  farq  $z = \frac{1}{\bar{a}_k}$  nuqtada ham nolga aylanadi. Shuning uchun

$$\int_D |f - r|^2 |dz|$$

integral minimal qiymatga yagona  $r$  funksiyada erishadi, aniqrog'i  $r = r^*$  bo'lganda.

Haqiqatan ham

$$\begin{aligned} \int_D |f - r|^2 |dz| &= \int_D \left( (f - r^*) + (r^* - r) \overline{\frac{f - r^*}{r^* - r}} \right)^2 |dz| = \\ &= \int_D |f - r^*|^2 |dz| + \int_D |r^* - r|^2 |dz| + 0 \end{aligned}$$

chunki

$$r^* - r = \sum_{k=1}^n \frac{A_k}{z - a_k} + A_0$$

bu yerda  $A_k$  - qandaydir o'zgarmas (*const*)

Oxirgi tenglikdan ko'rinib turibdiki,  $r^* - r$  ratsional funksiya  $z = a_k$  nuqtada oddiy qutblarga ega funksiya bo'lib  $z \in \Gamma$  da chegaralangan. Teorema isbot bo'ldi.

$a_k^{(n)}$  qutb nuqtalarini tanlash bilan  $\{r_n\}$  ratsional funksiyalar ketma-ketligi bilan  $f(z)$  funksiyaga yaqinlashishimiz mumkin ya'ni  $r_n(z) \rightarrow f(z)$  ( $n \in \Gamma, z \in \bar{D}$ )

### Umumlashgan Koshi formulasi.

**1.1.2 – teorema.**  $K$  MC kompakt va  $U \cap K$  - biror ochiq to'plam bo'lsa, u holda  $U \setminus K$  da yotuvchi chekli sondagi gorizontaal va vertikal orientirlangan to'g'ri chiziqli  $g_1, g_2, \dots, g_n$  kesmalar topilib,  $U$  da regulyar  $f$  funksiya uchun

$$f(z) = \frac{1}{2\pi i} \int_G \frac{f(x)}{x - z} dx \quad (z \in K)$$

tenglik o'rinli. Bunda  $G = g_1 \cup g_2 \cup \dots \cup g_N$

**Isbot.**  $d = \text{dist}(K, \mathbb{C} \setminus U) > 0$  deb olamiz. Tekislikda  $h$  ( $h\sqrt{2} < d$ ) qadamli kvadrat to'ra quramiz.  $K$  kompakt bilan kesishuvchi barcha yopiq kvadratlarni  $Q_1, Q_2, \dots, Q_p$  orqali nomerlab chiqamiz. U holda

$$K \cap \bigcup_j Q_j \subset \bigcup_j Q_j \cap MU$$

munosabat o'rinli.

$z_0 \in Q_j \cap K$  desak, u holda  $z_0$  nuqtani  $d$  atrofi to'raligicha  $U$  da yotadi. Demak,  $Q_j$  kvadrat diametri  $h\sqrt{2} < d$  ekanidan  $Q_j$  ham  $U$  ni ichida yotadi, chunki  $U_d(z_0) \cap Q_j$  munosabat o'rinli.

Endi har bir  $Q_j$  kvadrat chegarasi musbat orientirlangan bo'lsin. Agar  $Q_j$  va  $Q_k$  kvadratlar umumiy tomonga ega bo'lsa, bu tomonni tashlab yuboramiz  $Q_j$  kvadratlarni qolgan orientirlangan tomonlarini  $g_1, g_2, \dots, g_N$  orqali belgilaymiz. Hech bir  $g_j$  kesma  $K$  to'plam bilan kesishmaydi. Aks holda bu kesma ikkita qo'shni kvadratga tegishli bo'lib qolar edi va uni biz tashlab ketgan bo'lardik.

Shunday qilib

$$G = g_1 \cup g_2 \cup \dots \cup g_N \subset MU \setminus K$$

Endi  $f$  funksiya  $U$  da regulyar bo'lsin,  $z \in K$  biror nuqta. U holda biror  $j_0$  uchun  $z \in Q_{j_0}$  bo'ladi. Agar  $z \in Q_{j_0}^\circ$  bo'lsa u holda

$$f(z) = \frac{1}{2\pi i} \int_{\partial Q_{j_0}} \frac{f(x)}{x-z} dx = \frac{1}{2\pi i} \int_{\partial Q_j} \frac{f(x)}{x-z} dx = \frac{1}{2\pi i} \int_G \frac{f(x)}{x-z} dx$$

Agar  $z \in Q_{j_0}$  bo'lsa bu holda ham  $z$  2 ta qo'shni kvadratchalarga tegishli bo'lib qoladi, shu boisdan  $z \in G$ ,  $f(z)$  uzluksizligidan yuqoridagi formula bu holda ham saqlanadi.

### Ratsional approksimatsiya haqidagi Runge teoremasi

Biror  $K \subset \mathbb{C}$  kompaktda aniqlangan  $f$  funksiyani  $R(z)$  ratsional funksiyalar bilan yaqinlashtirish masalasini qaraylik

$$R(z) = \frac{P(z)}{Q(z)}$$

$P(z)$  va  $Q(z)$  lar qisqarmaydigan ko'phadlar.

Har qanday ratsional funksiyani quyidagi ko'rinishda yozish mumkin:

$$R(z) = e^{\sum_j P_j(z)} \prod_j \frac{1}{z - z_j} + P_0(z)$$

va bunda  $j$  indeks chekli to'plamda o'zgaradi,  $P_0, P_j$  - ko'phadlar

**1.1.3-teorema.** (Runge, 1885).  $K \subset \mathbb{C}$  kompakt to'plam va  $f$  funksiya  $K$  da regulyar funksiya bo'lsin. U holda ixtiyoriy  $\epsilon > 0$  soni uchun qutblari  $K^c$  da joylashgan shunday  $R$  - ratsional funksiya topilib,  $K^c = \mathbb{C} \setminus K$

$$|f(z) - R(z)| < \epsilon \quad (z \in K)$$

bo'ladi.

**Isbot.** 1.1.3- teoremadan foydalanamiz va integralni Riman yig'indilari bilan yaqinlashtiramiz.  $f$  funksiya  $K$  da regulyar ekanidan shunday  $U \ni K$  atrof topilib  $f$  bu atrofda regulyar bo'ladi.  $\Gamma$  kesmalar birlashmasi 1.1.2-teoremadagi kabi tanlangan bo'lsin



$$\frac{f(\xi)}{\xi - z} \quad (\xi, z) \in \Gamma \times K$$

funksiyani qaraymiz.

Bu funksiya  $\Gamma \times K$  da uzluksiz. Demak, tekis uzluksiz ham. Shuning uchun  $\forall \varepsilon' > 0$  uchun shunday  $\delta > 0$  musbat son topilib, " $x, x' \in d$  va  $z \in K$  uchun  $|x - x'| < d$  dan

$$\left| \frac{f(x)}{x - z} - \frac{f(x')}{x' - z} \right| < \varepsilon'$$

$G$  ni  $G_j$  bo'laklarga shunday ajtaramizki, bunda  $G_j$  bo'laklar uzunligi  $d$  dan kichik bo'lsin,  $x_j \in G_j$  nuqtalar tanlab olamiz, u holda

$$\left| \frac{1}{2\pi i} \int_{G_j} \frac{f(x)}{x - z} dx - \frac{1}{2\pi i} \int_{G_j} \frac{f(x_j)}{x_j - z} dx \right| < \frac{\varepsilon'}{2p} |G_j| \quad (z \in K)$$

$j$  bo'yicha yig'ib

$$|f(z) - R(z)| < \frac{\varepsilon'}{2p} |G| \quad (z \in K)$$

tengsizlikka kelamiz va bunda  $R$  - ratsional funksiya quyidagi ko'rinishda

$$R(z) = \frac{1}{2\pi i} \sum_j \frac{f(x_j)}{x_j - z} \int_{G_j} dx$$

va bu ratsional funksiya  $x_j \in G_j$   $MK^c$  nuqtalarda oddiy qutbga ega.

$\varepsilon' = \frac{2pe}{|G|}$  deb tanlasak, teoremaning tasdig'iga kelamiz.

Teorema isbotidan ko'rinadiki  $R$  ratsional funksiya

$$R(z) = \sum_j \frac{C_j}{z - x_j} \text{ bunda } x_j \in G$$

ko'rinishda  $e$  ni kichiklashtirish natijasida  $x_j$  qutblar  $G$  da quyushadi (zichlashadi) lekin  $K$  da yaqinlashmaydi.

### Qutblarni almashtirish.

Bu metodning maqsadi Runge teoremasi bilan bog'liq, bunda berilgan funksiyani  $R_1$  ratsional funksiya bilan yaqinlashtirilgandan keyin  $R_1$  ni o'zini boshqa bir  $R_2$  - qutblari boshqa nuqtalarda bo'lgan ratsional funksiya bilan yaqinlashtirish masalasi qaraladi. Buni har doim amalga oshirish mumkin emas.

Masalan, agar  $K = \{z : |z| = 1\}$ ,  $R_1(z) = \frac{1}{z}$ ,  $R_2$  - faqat  $z = 2$  nuqtada qutbga ega ratsional funksiya bo'lsin u holda

$$\max_{z \in K} |R_1(z) - R_2(z)| < 1$$

tengsizlik o'rinli bo'lmaydi.

**1.1.4- teorema.**  $M$  MJ ixtiyoriy to'plam,  $g - \bar{M}$  bilan kesishmaydigan Jordan yoyi,  $z_1$  va  $z_2$  nuqtalar uning oxirlari bo'lsin. U holda har qanday  $P$  ko'phad uchun va ixtiyoriy  $e > 0$  son uchun shunday  $Q$  ko'phad topilib

$$\left| P \frac{1}{z - z_1} - Q \frac{1}{z - z_2} \right| < e \quad (z \in M) \quad (1.1.2)$$

o'rinli.

**Isbot.** Farazga ko'ra barcha  $z \in M$  uchun  $dist(g, z) = d > 0$   $z_1 = x_0, x_1, \dots, x_N = z_2$  nuqtalar  $g$  dan olingan bo'lib

$$|x_j - x_{j+1}| < d \quad (j = 0, 1, \dots, N - 1)$$

bo'lsin

$(z - z_1)^{-1}$  funksiya  $\{z : |z - x_1| < d\} \cup \{\Gamma\}$  to'plamda regulyar ekanidan ixtiyoriy  $h > 0$  va  $|z - x_1| < d$  uchun shunday  $P$  ko'phad topilib

$$\left| \frac{1}{z - z_1} - P \frac{1}{z - x_1} \right| < h \quad (z \in OM)$$

bo'ladi.

Xususan  $z \in OM$  da ham bajariladi. Shuning uchun  $P_1$  ko'phad topilib  $z \in OM$  da

$$\left| P \frac{1}{z - z_1} - P_1 \frac{1}{z - x_1} \right| < \frac{e}{N}$$

Xuddi shunga o'xshash  $P_2$  ko'phad topilib

$$\left| P_1 \frac{1}{z - x_1} - P_2 \frac{1}{z - x_2} \right| < \frac{e}{N} \quad (z \in OM)$$

bo'ladi va hakoza  $P_N$  ko'phad topilib,

$$\left| P_{N-1} \frac{1}{z - x_{N-1}} - P_N \frac{1}{z - z_2} \right| < \frac{e}{N} \quad (z \in OM)$$

ko'rinib turibdiki  $Q = P_N$  uchun (22) tengsizlik bajariladi. Teorema isbot bo'ldi.

Endi 1.1.4- teoremani Runge teoremasidagi vaziyatga  $M = K$  bo'lganda qo'llaymiz. Bunda

$$R(z) = \sum_j \frac{C_j}{z - x_j}$$

va  $x_j \in G$ , lekin 1.1.4-teoremaga asosan bu qutblarni  $x_j^*$  nuqtaga ko'chirish mumkin agar  $x_j^*$  va  $x_j$  lar  $K^c$  ning ayni bir komponentasida bo'lsa biror  $Q$  ko'phad uchun

$$\left| \frac{C_j}{z - x_j} - Q_j \frac{1}{z - x_j^*} \right| < e^{-\rho^j} \quad (z \in K^c)$$

bo'ladi. U holda

$$R^*(z) = \sum_j Q_j \frac{1}{z - x_j^*}$$

ratsional funksiya  $x_j^*$  nuqtalarda qutbga ega bo'lib,

$$|f(z) - R^*(z)| < 2e^{-\rho} \quad (z \in K)$$

shartni qanoatlantiradi.

Yuqoridagilarga asoslanib Runge teoremasiga quyidagicha qo'shimchalar kiritish mumkin.

1.  $K^c$  to'plam har bir komponentasida  $z_j$  nuqtalar tanlangan bo'lsin. U holda  $R$  - ratsional funksiyaning shunday tanlash mumkinki, bunda aynan  $z_j$  nuqtalar qutb bo'ladi.

2.  $K^c$  ni chegaralanmagan komponentasi uchun qutb sifatida  $z = 1$  nuqtani tanlash mumkin.

Bunda xususan  $K^c$  bog'lamli bo'lgan holda ko'phadlar bilan yaqinlashtirish haqidagi Runge teoremasi kelib chiqadi.

## 1.2. Gonchar sinfi va Sadullayev kriteriyasi

### Analistik funksiyalar bir qiymatli bo'lishligining lokal sharti.

Aytaylik,  $(f, U)$ ,  $U = \{z : |z - z_0| < D\}$   $f$  analitik funksiyaning elementi bo'lsin. Veyershtrass ma'nosida  $f$  funksiyaning tabiiy mavjudlik sohasini  $W_f$  orqali belgilaymiz. Yetarlicha kichik  $d$ ,  $0 < d < D$  radiusli yopiq  $K = \{z : |z - z_0| \leq d\}$  doirani tayinlaymiz. Ushbu kattalikni aniqlab olamiz

$$r_n = r_n(f, K) = \inf_{a_k, b_k} \max_{z \in K} \left| f(z) - \frac{a_0 + a_1 z + \dots + a_n z^n}{b_0 + b_1 z + \dots + b_n z^n} \right|$$

munosabat o'rinli bo'lsin. Gonchar tomonidan quyidagi natija isbot qilingan.

#### 1.2.1-teorema. Agar

$$\liminf_{n \in \mathbb{I}} r_n^{1/n} = 0, \quad r_n = r_n(f, K) \quad (1.2.1)$$

bo'lsa, u holda  $f$  o'zining mavjudlik sohasida bir qiymatli analitik funksiya bo'ladi.

Bu teoremadan bitta oddiy natijani kelib chiqadi. Aytaylik  $F$  - faqat chekli sondagi maxsus nuqtlarga ega, barcha analitik funksiyalar sinfi bo'lsin. Agar  $(f, U)$ -  $f \in F$  analitik funksiyalar elementi bo'lsa, u holda quyidagi shartlar ekvivalent:

1)  $f$  - bir qiymatli funksiya ( $W_f$  da)

2)  $\liminf_{n \in \mathbb{I}} r_n^{1/n} = 0$

3)  $\liminf_{n \in \mathbb{I}} r_n^{1/n} = 0$

$r_n$  ni ratsional yaqinlashishi bilan bir qatorda ko'phad bilan yaqinlashish ham o'rganiladi

$$e_n = e_n(f, K) = \inf_{a_k} \max_{z \in K} |f(z) - (a_0 + a_1 z + \dots + a_n z^n)|$$

Har qanday  $n \in \mathbb{N}$  da  $e_n \leq r_n$

Yuqoridagi shartdan quyidagiga ega bo'lamiz:

$$\liminf_{n \in \mathbb{N}} e_n^{1/n} = 0, \quad e_n = e_n(f, K) \quad (1.2.2)$$

Bu shartdan ham yana  $f$  funksiya  $W_f$  da bir qiymatli ekanligi kelib chiqadi va bundan tashqari  $W_f$  ni bir bog'lamli soha bo'lishini isbotlash mumkin.

Ma'lumki, agar  $\liminf_{n \in \mathbb{N}} e_n^{1/n} = 0$  tenglik o'rinli bo'lsa, u holda  $f$  - butun funksiya bo'ladi. (2) shart bajarilsa, zaruriylikdan funksiya mavjudlik sohasi bir bog'lamli ekanligini ko'rsatadi. Masalan,  $f$  funksiya  $J$  kompleks tekislikda bitta yakkalangan maxsus nuqtaga ega bo'lganda edi (2) shart bajarilmaydi va bu shart local shart sifatida qo'lanilishi mumkin bo'lmaydi. Bundan  $W \not\subseteq U$  soha qanday bo'lmasin  $\bar{C}$  kengaytirilgan kompleks tekislida  $W_f = W$  bilan ustma-ust tushishini ta'kidlab o'tamiz.

Biz quyidagi standart belgilashlardan foydalanamiz.  $\bar{S}$  - to'plam yopig'i,  $\partial S$  -  $S$  MC to'plam chegarasi,  $A(W)$  ( $W$ - ochiq to'plam) -  $W$  to'plamdagi barcha bir qiymatli va analitik (regulyar) funksiyalar sinfi. Bu belgilashni istalgan  $S$  to'plam uchun ham saqlaymiz.  $(f \in A(S))$  yozuv  $W = W_f$  ochiq to'plam va  $f \in A(W)$  funksiya mavjud bo'lib,  $S$  to'plamda  $f$  bilan ustma-ust tushishligini bildiradi. Aytaylik  $E$  - chegaralangan yopiq to'plam bo'lsin.  $E$  to'plamning logarifmik (garmonik) sig'imini  $C(E)$  orqali belgilaymiz. Agar  $E$  to'plam

to'ldiruvchisi bog'lamlari va Dirixle masalasiga nisbatan regulyar bo'lsa  $E$  to'plam regulyar deyiladi. bu quyidagiga ekvivalent:

$G = \bar{J} \setminus E$  soha  $\bar{G} \setminus \{\Gamma\}$  da uzluksiz  $g(z) = g(z, \Gamma)$  Grin funksiyasiga ega. Bitti nuqtaga ega, istalgan continium qo'shimcha bog'lamlilik bilan regulyar to'plam bo'ladi.  $E$  da uzluksiz  $j$  funksiya uchun faraz qilamiz

$$\|j\|_E = \max_{z \in OE} |j(z)| \quad (1.2.3)$$

oddiy  $C(E)$  orqali  $E$  da uzluksiz bo'lsin barcha funksiyalar fazosini belgilaymiz  $r_n$  orqali darajasi  $n$  dan yuqori bo'lmagan  $z$  ning ratsional funksiyalarini belgilaymiz ( $r_n = r_n / q_n$  bu yerda,  $r_n, q_n$  darajasi  $n$  dan yuqori bo'lmagan  $z$  ning ko'phadlari). Istalgan holatda ratsional funksiya tartibi unda belgilangan indeksdan oshmaydi.  $r$  ratsional funksiya uchun  $r \in OA(S)$  yozuv  $r$  ni barcha qutblarni  $S$  to'plam tashqarisida yotganini bildiradi.

**1.2.2-teorema.** Aytaylik  $E$  regulyar to'plam,  $D - E$  ni o'z ichiga oluvchi ixtiyoriy (istalgan) soha,  $L\{n_k\}$  - o'suvchi natural sonlar ketma-ketligi bo'lsin. Aytaylik,  $f \in OA(D)$  va shunday  $\{r_h\}_{n \in OL}$  ratsional funksiyalar ketma-ketligi mavjud bo'lib,

$$\lim_{\substack{n \in OL \\ n \rightarrow \infty}} \|f - r_n\|_E^{1/n} = 0$$

bo'lsin.  $U$  holda qanday  $F, E \subset M \subset D$  yopiq to'plam uchun  $\{r_n^*\}_{n \in OL}$   $r_n^* \in OA(F)$ ,  $n \in OL$  ratsional funksiyalar ketma-ketligi mavjud bo'lib,

$$\lim_{\substack{n \in OL \\ n \rightarrow \infty}} \|f - r_n^*\|_F^{1/n} = 0 \quad (1.2.4)$$

bo'radi.

Ushbu teorema isboti quyidagi 2 ta lemmaga tayanadi.

**1.2.1-lemma.** Aytaylik  $E$  - *regulyar to'plam*,  $G$  - *ixtiyoriy soha*,  $E_1$  -  $G$  sohaning yopiq qism to'plami bo'lsin.  $l = l(E, G, E_1)$  doimiy koeffitsiyent mavjudki, " $r_n$  OA( $G$ ) ratsional funksiyalar uchun

$$\|r_n\|_{E_1} \leq l^n \|r_n\|_E.$$

tengsizlik o'rinli bo'lib, bu yerda  $g(z, b)$  orqali  $b \in \overline{OC} \setminus E$  nuqtada maxsuslikka ega,  $E$  ning to'ldiruvchisi uchun Grin funksiyasini belgilangan.

Ushbu

$$\ln \frac{|r_n(z)|}{\|r_n\|_E} = \sum_k e^{g(z, b_k)}$$

funksiya,  $\overline{C} \setminus E$  da subgarmonik, va bu sohaning chegarasida nomusbat (musbat emas).

Maksimum prinsipini qo'llab va Grin funksiyaning simmetriklik xossasini hisobga olib, quyidagi tengsizlikni hosil qilamiz:

$$|r_n(z)| \leq \|r_n\|_E \exp \sum_k e^{g(b_k, z)} \quad z \in \overline{OC} \setminus E$$

Faraz qilamiz,  $z \in OG \cap E$  uchun  $l(z) = 1$  va  $z \in OG \setminus E$  uchun

$l(z) = \sup_{b \in \overline{OC} \setminus G} e^{g(b, z)}$   $b_k$  ning barcha qutblari  $G$  ning tashqarisida yotadi, oldingi

tengsizlikdan quyidagiga ega bo'lamiz:

$$|r_n(z)| \leq \|r_n\|_E l^n(z), \quad z \in OG$$



Demak;  $\exists \delta > 0$   $\forall z \in G$   $|l(z) - l(z_0)| < \delta$  sohada uzluksiz funksiya ekanligini ta'kidlab o'tamiz.  $l = \max_{z \in E_1} l(z)$  deb faraz qilib lemma tasdig'iga ega bo'lamiz.

Quyidagi lemma A. Kartanga tegishli

**1.2.2-lemma.** Har qanday  $d > 0$  haqiqiy son va  $z_1, z_2, \dots, z_n$  kompleks sonlar olmaylik kompleks tekislikda umumiy diametrlar yig'indisi  $d$  ga teng bo'lgan shunday aylanalar sistemasini topish mumkin-ki, bu aylanalar tashqarisida yotuvchi har bir  $z$  nuqta uchun

$$|z - z_1| \cdot |z - z_2| \cdots |z - z_n| > \frac{d^n}{4^n} > \frac{d^n}{12^n}$$

tengsizlik o'rinli bo'ladi.

**Teorema2.** Aytaylik,  $E$  va  $E_1$  - regulyar to'plamlar,  $L = \{n_k\}$  - o'suvchi natural sonlar ketma-ketligi bo'lsin. Faraz qilamiz  $\{s_n\}_{n \in L}$  va  $\{t_n\}_{n \in L}$  ratsional funksiyalar ketma-ketligi  $E$  da  $f \in OC(E)$  funksiyaga tekis yaqinlashuvchi bo'lsin va

$$\lim_{\substack{n \in L \\ n \rightarrow \infty}} \|f - s_n\|_E^{\frac{1}{n}} = \lim_{\substack{n \in L \\ n \rightarrow \infty}} \|f - t_n\|_E^{\frac{1}{n}} = 0$$

tenglik bajarilsin. Agar bu ketma-ketliklar  $E_1$  (mos ravishda  $f_s \in OS(E_1)$  va  $f_t \in OC(E_1)$  funksiyalarga) to'plamda ham tekis yaqinlashuvchi bo'lsa, u holda ularning limit funksiyalari  $E_1$  da ustma-ust tushadi.

$$f_s(z) \in f_t(z), \quad z \in E_1.$$

**1.2.1-ta'rif.**  $0 \in J^n$  nuqtada analitik bo'lgan  $f$  funksiyani biror  $\bar{B} = \bar{B}(0, r)$ ,  $r > 0$  atrofda tez ratsional approksimatsiya qildirish mumkin

bo'lsa, ya'ni  $f$  funksiyaning  $\{r_m : \deg r_m \leq m\}$  ratsional funksiyalar to'plamidan

og'ishishi  $r_m = r_m(f, \bar{B}) = \inf_{r_m} \sup_{\bar{B}} |f(z) - r_m(z)|$  uchun ushbu

$$\lim_{m \rightarrow \infty} r_m^{\frac{1}{m}}(f, \bar{B}) = 0$$

tenglik bajarilsa, u holda bu funksiya  $R^0$  sinfga tegishli deyiladi.

$R^0$  belgilashda "0" yuqori indeks  $f \in R^0$  analitik funksiya qaysi nuqtada qaralayotganligini anglatadi.

### Sadullayev kriteriyasi

**1.2.3-teorema.**  $f(z) = \sum_{k=0}^{\infty} a_k z^k$   $\bar{U}; |z| \leq 1$  birlik doira atrofida golomorf

bo'lib,

$$V_k = \sup_{j_1, \dots, j_k} \text{mod} \begin{vmatrix} a_{j_1} & a_{j_1+1} & \dots & a_{j_1+k-1} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ a_{j_k} & a_{j_k+1} & \dots & a_{j_k+k-1} \end{vmatrix} \quad k = 1, 2, \dots,$$

bo'lsin. Bu yerda  $\text{mod} |\Delta|$  determinantni modulini bildiradi. U holda  $f$  funksiya

$R^0$  sinfga tegishli bo'lishi uchun  $\lim_{k \rightarrow \infty} V_k^{\frac{1}{k^2}} = 0$  bo'lishi zarur va yetarli.

**Isbot.**  $f = \sum_{j=0}^{\infty} a_j z^j$  funksiya  $\bar{U} = \{|z| \leq 1\}$  birlik doira atrofida golomorf

bo'lsin.  $q_k = \sum_{j=0}^k c_j z^j$  -  $k$ -darajali ko'phad bo'lib  $c_0 = 1$  bo'lsin.

$$A_j^{(k+1)} = (a_j a_{j+1} \dots a_{j+k}) \quad k, j = 0, 1, \dots$$

$$C^{(k+1)} = (c_k c_{k-1} \dots c_0)$$

larni  $C^{k+1}$  fazo vektorlari deb faraz qilamiz.

$$\langle a, b \rangle = a_0 b_0 + \dots + a_k b_k$$

bo'lsin. U holda

$$f \Upsilon_k = p_k + \mathbf{e} \sup_{j=k}^{\Gamma} \langle A_{j-k+1}^{(k+1)} C^{(k+1)} \rangle z^{j+1}$$

Bu yerda  $p_k$  – biror  $k$ –darajali ko'phad  $f q_k - p_k$  ayirmani minimallashtirish maqsadida

$$h_{k+1} = \inf_{C^{(k+1)}} \sup_{j=1}^{\Gamma} |\langle A_j^{(k+1)}, C^{(k+1)} \rangle|$$

kattaliklarni kiritamiz. Bu  $h_k$  ketma–ketlik quyidagi xossalarga ega.

a)  $h_k$  i  $h_{k+1}$   $k = 1, 2, \dots$  va  $f$  funksiya faqat va faqat  $h_{k+1} = 0$  bo'lgandagina  $k$ –darajali ratsional funksiya bo'ladi.

b)  $f \in OR^0$  BI  $\overline{\lim}_{k \in \mathbb{N}} h_k^k = 0$

Aslida  $f \in OR^0$  bo'lsa, shunday  $r_k(z)$  ratsional funksiyalar ketma–ketligi topilib,

$$\overline{\lim}_{k \in \mathbb{N}} \|f - r_k\|_U^{\frac{1}{k}} = 0$$

bo'ladi.

$$r_k(z) = \frac{p_k(z)}{q_k(z)} \quad \text{va} \quad q_k(z) = 1 + c_1 z + \dots + c_k z^k$$

bo'lsin.  $q_k$  ko'phadning nollari  $\bar{U}$  birlik doiradan tashqarida ekanidan.

$$1 + \sum_{j=1}^k |c_j| J 2^k.$$

Natijada

$$\|q_k\|_{\bar{U}} J 2^k \quad \text{va} \quad \|q_k f - p_k\|_{\bar{U}}^{\frac{1}{k}} \in \mathbb{R}^0$$

bo'ladi. Bu yerdan  $k \in \Gamma$  da

$$h_{k+1}^{\frac{1}{n+1}} J \sup_{j=1} | \langle A_j^{(k+1)}, C^{(k+1)} \rangle | > \frac{1}{|k+1|} J \|q_k f - p_k\|_{\bar{U}}^{\frac{1}{k+1}} \in \mathbb{R}^0$$

Aksincha, agar

$$\lim_{k \in \Gamma} h_k^{\frac{1}{k}} = 0$$

bo'lsa, u holda  $r_k = \frac{p_k}{q_k}$  ketma-ketlik topilib,  $|z| < \frac{1}{2}$  doirada

$$|q_k f - p_k| J h_{k+1} \frac{1}{2^k} \quad k = 1, 2, \dots$$

tengsizlik bajarilib,  $r_k$  o'lchov bo'yicha  $f$  ga tez yaqinlashadi va  $f \in OR^0$  bo'ladi.

Shuni ta'kidlab o'tish kerakki  $h_k$  kattaliklarni nolga yaqinligi geometrik jihatdan  $A_j^{(k)}$  vektorlarga tortilgan jism  $C^k$  fazodagi yassi jismga yaqin. Boshqa tomondan bunday yaqinlikni  $V_k$  kattaliklar orqali ham xarakterlashimiz mumkin.

**1.2.3-lemma.**  $h_k$  va  $V_k$  kattaliklar o'zaro quyidagicha munosabat bilan bog'langan:

$$h_{k+1} J \frac{V_{k+1}}{V_k} J (k+1) h_{k+1} \tag{1.2.5}$$

Isbot.  $V_k$  kattalik maksimum qiymatga  $A_{j_1}^{(k)}, \dots, A_{j_n}^{(k)}$  vektorlarda erishsin, ya'ni

$$V_k = \text{mod} \begin{vmatrix} a_{j_1} a_{j_1+1} \dots a_{j_1+k-1} \\ \dots \dots \dots \\ a_{j_k} a_{j_k+1} \dots a_{j_k+k-1} \end{vmatrix}$$

bo'lsin. Ixtiyoriy fiksirlangan  $j$  lar uchun

$$V_{k+1} \text{ i } \text{mod} \begin{vmatrix} a_{j_1} a_{j_1+1} \dots a_{j_1+k} \\ \dots \dots \dots \\ a_{j_k} a_{j_k+1} \dots a_{j_k+k} \\ a_j a_{j+1} \dots a_{j+k} \end{vmatrix} = | a_j D_1 + a_{j+1} D_2 + \dots + a_{j+k} D_{k+1} |$$

Bu yerda  $D_j$  lar mos element algebraik to'ldiruvchisidan iborat. Bundan  $C^{(k+1)}$  ni

$\frac{\sum_{j=1}^k D_j}{D_{k+1}}, \dots, \frac{D_k}{D_{k+1}}, 1$  qilib tanlasak, barcha  $j \in \{1, \dots, k\}$  uchun

$$V_{k+1} \text{ i } V_k \langle A_j^{(k+1)}, C^{(k+1)} \rangle >$$

ga ega bo'lamiz. Natijada  $V_{k+1} \text{ i } V_k \sup_j \langle A_j^{(k+1)}, C^{(k+1)} \rangle >$  va

$$\frac{V_{k+1}}{V_k} \text{ i } h_{k+1}$$

bo'ladi.

Ikkinchi tomoni uchun yetarlicha kichik  $e > 0$  son olib shunday  $C^{(k+1)}$  vektor topamizki,

$$|\langle A_j^{(k+1)}, C^{(k+1)} \rangle| < h_{k+1} + e, \quad j = 1, 2, \dots$$

bo'lsin. Agar  $V_{k+1}$  o'zining maksimum qiymatiga  $A_{j_1}, \dots, A_{j_{k+1}}$  vektorlarda erishsa, u holda

$$V_{k+1} = \text{mod} \left| \begin{array}{c} a_{j_1} \dots a_{j_1+k} \\ \dots \\ a_{j_{k+1}} \dots a_{j_{k+1}+k} \end{array} \right| = \text{mod} \left| \begin{array}{c} a_{j_1} \dots a_{j_1+k-1} < A_{j_1}^{(k+1)}, C^{(k+1)} > \\ \dots \\ a_{j_{k+1}} \dots a_{j_{k+1}+k-1} < A_{j_{k+1}}^{(k+1)}, C^{(k+1)} > \end{array} \right| \quad J$$

$$J (k+1) \sup_j | < A_j^{(k+1)}, C^{(k+1)} > | V_k J (k+1) (h_{k+1} + e) V_k$$

bo'lib,  $e > 0$  sonning ixtiyoriyligidan 1.2.5–tengsizlikni hosil qilamiz.

Teorema isboti. (2) tengsizlikka asosan

$$V_0 h_1 h_2 \dots h_k J V_k J V_0 k! h_1 h_2 \dots h_k$$

bo'lib,  $h_k$  kattalik xossaligidan foydalanib quyidagi elementar fakti isbot qilish mumkin; istalgan kamayuvchi  $a_n$  i 0 ketma–ketlik uchun

$$\overline{\lim}_{k \in \Gamma} a_k^{\frac{1}{k}} J \lim_{k \in \Gamma} (a_1 \Psi_1 \dots \Psi_k)^{\frac{1}{k^2}} J \overline{\lim}_{k \in \Gamma} a_k^{\frac{1}{2k}} \quad (1.2.6)$$

tengsizlik o'rinli.

$$(1.2.6) \text{ ni isbot qilish uchun } a = \overline{\lim}_{k \in \Gamma} a_k^{\frac{1}{k}}, \quad A = \overline{\lim}_{k \in \Gamma} (a_1 \Psi_1 \dots \Psi_k)^{\frac{1}{k^2}}$$

$$a = \overline{\lim}_{k \in \Gamma} a_k^{\frac{1}{k}}, \quad A = \overline{\lim}_{k \in \Gamma} (a_1 \Psi_1 \dots \Psi_k)^{\frac{1}{k^2}}$$

$a_k$  ni monotonligidan

$$A = \overline{\lim}_{k \in \Gamma} (a_1 \Psi_1 \dots \Psi_k)^{\frac{1}{k^2}} \text{ i } \overline{\lim}_{k \in \Gamma} (a_n^k)^{\frac{1}{k^2}} = a$$

Boshqa tomondan esa  $e > 0$  sonni fiksirlab  $k_0$  nomerni shunday tanlaymizki,

$k$  i  $k_0$  uchun  $a_k^{\frac{1}{k}} J a + e$  bo'lsin. U holda

$$A = \overline{\lim}_{k \in \Gamma} (a_{k_0} \dots a_k)^{\frac{1}{k^2}} J \overline{\lim}_{k \in \Gamma} (a + e)^{\frac{k_0 + \dots + k}{k^2}} = (a + e)^{\frac{1}{2}}$$

Va  $\varepsilon > 0$  ni ixtiyoriyligidan  $A \in J$   $\varepsilon^{\frac{1}{2}}$  bo'ladi. Bu faktdan

$$\overline{\lim}_{k \in \Gamma} h_k^{\frac{1}{k}} = 0 \text{ Ё } \overline{\lim}_{k \in \Gamma} V_k^{\frac{1}{k}} = 0$$

munosabat kelib chiqadi.

## II BOB. NOZIK TOPOLOGIYA

### 2.1 Nozik topologiya.

Metrik fazolarning asosiy tushunchalari (limit nuqta, to‘planning yopilmasi) atrof hamda ochiq to‘plam tushunchalari yordamida kiritiladi. Bunda atrof va ochiq to‘plamlar ko‘rilayotgan fazoda berilgan metrika bilan aniqlanadi. Umuman, berilgan to‘plamda ochiq to‘plamlar sistemasini aksiomalar yordamida bevosita kiritish mumkin.

**2.1.1-ta’rif**  $X$  to‘plamdagi **topologiya** deb,  $X$  ning qism to‘plamlaridan iborat va quyidagi aksiomalarni qanoatlantiruvchi  $t$  to‘plamlar sistemasiga aytiladi:

$$1^0. X \in \mathcal{O}t, \quad \mathcal{O}t;$$

$$2^0. \text{Agar } \{G_a\} \in \mathcal{O}t \text{ bo'lsa, u holda } \bigcup_{a \in I} G_a \in \mathcal{O}t;$$

bu yerda indekslar to‘plami  $I$  ixtiyoriy;

$$3^0. G_1, G_2, G_3, \dots, G_n \in \mathcal{O}t \text{ va } n \text{ ixtiyoriy natural son bo'lsa, u holda}$$

$$\bigcap_{k=1}^n G_k \in \mathcal{O}t.$$

$(X, t)$  juftlik **topologik fazo** deb ataladi.  $X$  ning  $t$  sistemaga tegishli bo‘lgan qism to‘plamlari **ochiq to‘plamlar** deyiladi. Shunday qilib, topologik fazoni berish – bu biror  $X$  to‘plamni olib, unda  $t$  topologiyani kiritish, ya’ni  $X$  ning ochiq to‘plam deyiladigan qism to‘plamlarini aniqlash, demakdir. Topologik fazoning elementlari uning nuqtalari deb ham ataladi.

Bitta  $X$  to‘plamda turli xil topologiyalarni kiritish mumkin bo‘lib, bunda turli topologik fazolar hosil bo‘ladi.



$t_1$  va  $t_2$  sistemalar  $X$  dagi ikkita topologiya bo'lsin. Agar  $t_1 \supset t_2$  munosabat o'rinli bo'lsa,  $t_2$  topologiya  $t_1$  topologiyaga nisbatan **kuchliroq topologiya** deyiladi va  $t_1 \supset t_2$  ko'rinishda yoziladi. Bu holda  $t_1$  topologiyani  $t_2$  topologiyaga nisbatan **kuchsizroq(sustroq) topologiya** ham deyiladi.

**Nozik topologiya.** Bizga ixtiyoriy bir  $X$  to'plam berilgan bo'lsin.  $f$  orqali quyidagi shartlarni qanoatlantiruvchi funksiyalar sinfini belgilaymiz:

$$i) f \in \mathcal{O} \text{ of } \mathcal{I} \text{ of } f, \quad \forall l \in \mathbb{R};$$

$$ii) f_1, f_2 \in \mathcal{O} \text{ of } \mathcal{I} \text{ of } f_1 + f_2 \in \mathcal{O} \text{ of } \mathcal{I} \text{ of } f .;$$

$$iii) - \Gamma \in \mathcal{O} \text{ of } f .$$

Bunda  $\mathcal{O} \cap \Gamma = \emptyset$  deb qabul qilamiz. Shu sababli i) xossa  $l = 0$  va  $f$  funksiya ba'zi bir nuqtalarda  $-\Gamma$  bo'lganda ham ma'noga ega bo'ladi.

Agar  $X$  to'plamda topologiya berilmagan bo'lsa, biz unda eng kuchsiz shunday  $t_0$  topologiyani kiritamizki, bu topologiyada barcha  $u(x) \in \mathcal{O} \text{ of } f$  funksiyalar yuqoridan yarim uzluksiz bo'ladi. Bu topologiya quyidagi to'plamlar yordamida hosil qilinadi:

$$\{x \in X : u(x) < a\}$$

Bu yerda  $u(x) \in \mathcal{O} \text{ of } f$  ixtiyoriy bir funksiya,  $a$  - ixtiyoriy bir haqiqiy son. Agar  $X$  - to'plamda oldindan biror  $t_1$  topologiya berilgan bo'lsa, u holda biz  $f$  funksiyalar sinfiga yana bir yuqoridan yarim uzluksiz bo'lishlik shartini qo'shamiz.

$X$  to'plamda  $t_1$  topologiyadan kuchli bo'lgan topologiyalar ichida va ular bo'yicha  $f$  funksiyalar sinfiga qarashli barcha funksiyalar uzluksiz bo'ladigan topologiyalar ichida eng kuchsizini  $t$  bilan belgilaymiz. Aniqlanishiga ko'ra  $t_1$

topologiyada  $\{x : u(x) < a\}$  to'plamlar ochiq to'plamlar bo'ladi.  $t$  topologiya esa quyidagicha aniqlanadi:  $t_1$  ga qarashli barcha ochiq to'plamlar va  $\{x : u(x) > a\}$  ko'rinishdagi barcha to'plamlar birgalikda  $t$  **topologiya**, ya'ni, **nozik-topologiya** bo'ladi.

**2.1.2-Ta'rif**  $E \subset X$  qism to'plam  $x_0 \in E$  nuqtada **siyrak** deyiladi, agar

i)  $x_0 \in \overline{E} \setminus E$  ( $\overline{E} - E$  -  $t_1$  topologiya bo'yicha);

yoki

ii)  $x_0 \in \overline{E}$  va  $u(x) < u(x_0)$  funksiya topilib,

$$\lim_{\substack{x \in E \\ x \rightarrow x_0}} u(x) < u(x_0)$$

qat'iy tengsizlik o'rinli bo'lsa.

$x_0 \in E$  nuqtada  $E$  to'plam siyrak bo'lmasligi uchun har qanday  $u \in C(E)$  funksiyani olmaylik,

$$u(x_0) = \lim_{\substack{x \in E \\ x \rightarrow x_0}} u(x)$$

bo'lishligi zarur va yetarli.

**Berilgan nuqtada siyrak bo'lgan to'plamning xossalari.**

i)  $x_0$  nuqtada siyrak to'plamning ixtiyoriy qism to'plami ham  $x_0$  nuqtada siyrak bo'ladi.

ii)  $x_0$  nuqtada siyrak cheklita to'plamning birlashmasi ham  $x_0$  nuqtada siyrak bo'ladi.

iii)  $E$  to'plam  $x_0$  nuqtada siyrak biror  $D$  ochiq to'plamning qismi bo'ladi. ( $x_0 \in D$ ).

**2.1.1-Teorema (Kartan)**  $E$  to'plam  $x_0$  nuqtada siyrak bo'lsin, u holda  $x_0 \in \bar{E}$ , ya'ni  $x_0$  nuqtaning shunday  $U$  nozik atrofi topilib,  $E \cap U = \emptyset$  va  $E$  to'plamning to'ldiruvchisi  $E^c$  ham  $x_0$  nuqtaning nozik atrofi bo'ladi.

**Isbot:** Faraz qilaylik,  $E$  to'plam  $x_0$  nuqtada siyrak bo'lsin.  $E^c$  to'plam  $x_0$  nuqtaning nozik atrofini saqlashini ko'rsatamiz. Siyrak to'plamning ta'rifiga ko'ra, shunday bir  $u(x)$  o'f funksiya topiladiki,

$$\inf_U \left( \sup_{x \in U} u(x) \right) < u(x_0)$$

tengsizlik o'rinli bo'ladi. Bu yerdan kelib chiqadiki,  $x_0$  nuqtaning shunday bir  $U$  atrofi topiladiki,

$$\sup_{x \in U} u(x) < l < u(x_0)$$

tengsizlik o'rinli bo'ladi.

$$S = \{x : u(x) > l\}$$

to'plamni qaraymiz.  $U$  nozik topologiya bo'yicha ochiq va  $x_0 \in S$ .  $E \cap U = \emptyset$  to'plamda  $u(x) \leq l$  ekanligidan  $S \cap (E \cap U) = \emptyset$  ekanligi, ya'ni  $S \cap U \subseteq E^c$  ekanligi kelib chiqadi hamda  $U$  va  $S$  to'plamlar  $x_0$  nuqtaning nozik topologiya bo'yicha atroflari bo'ladi. Demak,  $E^c$  to'plam  $x_0$  nuqtaning nozik atrofi bo'ladi.

Teskarisi, aytaylik,  $V$  to'plam  $x_0$  nuqtaning nozik atrofi bo'lsin.  $V^c$  to'plamning  $x_0$  nuqtada siyrak ekanligini ko'rsatamiz.  $V$  atrof o'zida nozik ochiq

to'plam  $S$  ni saqlaydi, qaysiki,  $S \ni x_0$ . Faraz qilaylik,  $S$  to'plam  $x_0$  nuqtaning  $t_1$ -atrofi bo'lsin (oddiy ma'nodagi ochiq to'plam). U holda  $x_0 \in \overline{V^c}$ , demak,  $V^c$  to'plam  $x_0$  nuqtada siyrak bo'ladi. Agar  $S$  to'plam  $x_0$  nuqtaning  $t_1$ -atrofi bo'lmasa, u holda  $S$  to'plam  $t_1$ -ochiq to'plam bilan chekli sondagi  $\{x : u(x) > l\}$  ko'rinishdagi  $x_0$  nuqtani o'z ichida saqlovchi to'plamlar kesishmasidan iborat bo'ladi. Ularning to'ldiruvchisi esa ta'rifga ko'ra  $x_0$  nuqtada siyrak bo'ladi. Ularning chekli birlashmasi ham  $x_0$  nuqtada siyrak bo'ladi, demak,  $S^c$  ham  $x_0$  nuqtada siyrak, ikkinchi tomondan  $V^c \in MS^c$ . Demak,  $V^c$  to'plam  $x_0$  nuqtada siyrak bo'ladi. Teorema isbot bo'ldi.

### Nozik topologiyaning ba'zi bir xossalari.

**2.1.2-teorema** a) agar  $t_1$ -topologiya nuqtalarni ajratuvchi bo'lsa,  $t$ -topologiya ham shunday bo'ladi.

b) agar  $t_1$ -topologiya regulyar bo'lsa,  $t$ -topologiya ham regulyar bo'ladi.

v) agar  $t_1$ -topologiya teng kuchli bo'lsa,  $t$ -topologiya ham teng kuchli bo'ladi.

**Isbot:** a)  $t$ -topologiya  $t_1$ -topologiyadan kuchliroq bo'lganligi sababli  $t_1$ -ajratuvchi bo'lsa,  $t$ -topologiya ham ajratuvchi bo'ladi.

b)  $x_0$  nuqtaning nozik atrofi  $V$  ni qaraymiz.  $x_0$  nuqtaning biror  $t_1$ -atrofi  $U$  uchun shunday  $u \in C(U)$  funksiya topiladiki,  $\sup_{y \in V} u(y) < u(x_0)$ . Aytaylik,  $l$

$\sup_{y \in V} u(y) < l < u(x_0)$  shartni qanoatlantiruvchi ixtiyoriy bir son bo'lsin va

$S = \{x : u(x) > l\}$  bo'lsin. Bu to'plam  $t_1$ -yopiq va  $x_0$  ni nozik atrofi bo'ladi.

Bundan tashqari  $S \cap U = \emptyset$ . Teorema shartiga ko'ra,  $x_0$  nuqtaning yopiq  $t_1$ -

atrofi  $U_1$  topiladiki, qaysiki,  $U_1 \cap M U$  bo'ladi. U holda  $S \supset U_1 \cap M S \supset U$  va  $x_0$  nuqtaning  $t_1$ -yopiq nozik atrofi bo'ladi.

Faraz qilaylik, endi  $t_1$ -topologiya lokal kompakt bo'lsin. Nozik topologiya bo'yicha  $W$  to'plamda zich bo'lgan  $w_n$  ochiq to'plamlar ketma-ketligini qaraymiz va  $\bigcap_{n=1}^r w_n$  to'plam ham nozik topologiya bo'yicha  $W$  to'plamda zich bo'lishligini ko'rsatamiz, ya'ni ixtiyoriy nozik-ochiq  $w \in \mathcal{W}$  to'plam uchun  $(\bigcap w_n) \cap w \in \mathcal{W}$   $w_1 \in \mathcal{W}$  to'plamdan  $x_1$  nuqta tanlab olamiz va uni biror  $t_1$ -yopiq atrofni qaraymiz. Bu atrofga qarashli  $K_1$  kompakt atrofni qaraymizki, qaysiki, u  $a_1 \in K_1$  nozik-ochiq to'plamni o'zida saqlaydi. Endi xuddi shunday o'zida nozik-ochiq  $a_2$  to'plamni saqlovchi  $w_2 \in \mathcal{W}$  to'plamga qarashli  $K_2$  kompaktni qaraymiz va xokazo. Shunday qilib, biz

$$w \cap K_1 \cap a_1 \cap w_2 \cap a_1 \cap K_2 \cap a_2 \cap w_3 \cap a_2 \cap \dots$$

ichma-ich joylashgan to'plamlar ketma-ketligiga ega bo'lamiz. Bu yerdan kelib chiqadiki,  $w_n \in \mathcal{W}$   $w \cap w_n \cap a_{n-1} \cap K_n \cap a_n \in K_i$  va

$$\bigcap_n w_n \cap w = \bigcap_n (w_n \cap w) \cap \bigcap_i K_i \in \mathcal{W}.$$

v) Bu yerda quyidagini isbotlash yetarli. Faraz qilaylik,  $V$  to'plam  $x_0$  nuqtaning biror nozik atrofi bo'lsin. U holda shunday bir  $x_0$  nuqtada nolga teng,  $V^c$  da 1 ga teng va qiymatlari to'plami  $[\frac{1}{2}, 1]$  segmentdan iborat shunday bir nozik uzluksiz funksiya topiladi.

$V^c$  to'plam  $x_0$  nuqtada zich bo'lmaganligi sababli ta'rifga ko'ra shunday bir  $u$  of funksiya topiladiki,  $x_0$  nuqtaning biror  $U$  atrofida  $\sup_{V^c \cap U} u(x) = l < u(x_0)$  bo'ladi.  $u_1 = \inf\{u, l\}$  funksiyani qaraymiz. Bu funksiya nozik uzluksiz funksiya bo'ladi. Aytaylik,

$$u_2(x) = \frac{1}{l - u(x_0)} \inf\{u_1, u(x_0)\} - u(x_0)$$

bo'lsin.  $u_2(x)$  funksiya nozik uzluksiz va  $[0, 1]$  oraliqdagi qiymatlarni qabul qiladi. Undan tashqari,

$$u_2(x) = \begin{cases} 0, & x = x_0 \\ 1, & x \in V^c \cap U \end{cases}$$

Lekin,  $t_1$ -topologiya teng o'lchamli bo'lganligi uchun  $W$  da uzluksiz bo'lgan shunday  $w(x)$  funksiya topiladiki, qaysiki,  $w(x_0) = 0$ ,  $w(x) = 1$ ,  $x \in U^c$  va  $w : W \rightarrow [0, 1]$   $f(x) = \inf\{u_2, w\}$  funksiyani qaraylik. U holda  $f$  funksiya nozik uzluksiz  $f(x) \in [0, 1]$  va

$$f = \begin{cases} 0, & x = x_0 \\ 1, & x \in V^c \cap U \end{cases}$$

teorema isbot bo'ldi.

**2.1.1-ta'rif** a)  $E$  to'plam  $x_0 \in E$  nuqtada o'ta siyrak deyiladi, agar shunday bir  $u(x)$  of funksiya topilib,  $u(x) \in \Gamma$  va  $\lim_{\substack{x \rightarrow x_0 \\ x \in E}} u(x) = -\Gamma$  bo'lsa.

b)  $E$  to'plam polyar to'plam deyiladi, agar shunday bir  $u(x)$  Of funksiya topilib,  $u(x) \in -\Gamma$  va  $u|_E = -\Gamma$  bo'lsa.

v)  $E$  to'plam qat'iy polyar to'plam deyiladi, agar ixtiyoriy  $E \cap M E$  qism to'plam va ixtiyoriy  $x \in E$  nuqta uchun shunday bir  $u$  Of funksiya topilib,  $u|_{E'} = -\Gamma$  va  $u(x) > -\Gamma$  shart bajarilsa.

**2.1.3-teorema** Agar  $E$  to'plam qat'iy polyar to'plam bo'lsa,  $u$  holda  $E \setminus \{x\}$  to'plam  $x$  nuqtada o'ta siyrak bo'ladi, hamda  $E$  to'plamning har bir nuqtasi nozik yakkalangan bo'ladi, ya'ni ixtiyoriy  $x \in E$  uchun nozik topologiya bo'yicha  $\overline{E \setminus \{x\}} \cap E = \emptyset$  bo'ladi.

## 2.2. Nozik analitik funksiyalar va ularning xossalari

### Nozik analitik funksiyalar

**2.2.1-ta'rif.**  $U$  to'plam  $J$  kompleks tekislikning nozik ochiq qism to'plami bo'lsin.  $f : U \rightarrow J$  funksiya uchun ixtiyoriy  $V \subset J$  ochiq to'plam asli  $f^{-1}(V)$  nozik ochiq to'plam bo'lsa, u holda  $f$  funksiya **nozik uzluksiz** funksiya deyiladi.

**2.2.2-ta'rif.** Faraz qilaylik  $z$  nuqta  $U$  to'plamning nozik limit nuqtasi bo'lsin.  $f : U \rightarrow J$  funksiya uchun shunday  $L$  son topilib, bu  $L$  sonining har qanday  $N$  atrofi uchun  $z$  nuqtaning shunday  $V$  atrofi topilib,

$$f((V \cap U) \setminus \{z\}) \subset N$$

munosabat bajarilsa, u holda  $L$  soni  $f(z)$  funksiyaning  $z$  nuqtadagi **nozik limiti** deyiladi va quyidagicha belgilanadi:

$$L = \lim_{w \rightarrow z} f(w)$$

**2.2.3-ta'rif.**  $f : U \rightarrow J$  funksiya va  $z \in U$  nuqta berilgan bo'lsin. Agar ushbu nisbatning

$$\frac{f(w) - f(z)}{w - z}$$

$w \rightarrow z$  dagi limiti mavjud bo'lsa, u holda, bu limitga

$f$  funksiyaning  $z$  nuqtadagi **nozik hosilasi** deyiladi va  $L = f'(z)$  kabi belgilanadi. Agar  $z$  nuqtada funksiyaning **nozik hosilasi** mavjud bo'lsa **nozik differensiallanuvchi** bo'ladi.

Yuqorida keltirilgan ta'riflarga asosan nozik differensiallanuvchi funksiyalar albatta nozik uzluksiz bo'ladi. Nozik topologiyani aniqlanishiga ko'ra esa kompleks tekislikdan barcha subgarmonik funksiyalar nozik uzluksiz boladi.



Brelo sharti deb nomlanuvchi quyidagi teorema nozik uzluksiz funksiyalar lokal uzluksiz bo'lishini ko'rsatadi.

**2.2.1-teorema.**  $V \subset \mathbb{C}^n$  - nozik ochiq to'plam.  $f_n : U \rightarrow \mathbb{C}^n$  nozik uzluksiz funksiyalar ketma-ketligi bo'lsin.  $U$  to'plamning har bir nuqtasi uchun shunday  $V \subset \mathbb{C}^n$  nozik atrofi topilib,  $f_n$  funksiyalarning barchasining bu to'plamda uzluksiz funksiyalar bo'ladi.

**2.2.4-ta'rif.**  $V \subset \mathbb{C}^n$  nozik ochiq qism to'plam bo'lib, bu to'plamda  $f : U \rightarrow \mathbb{C}^n$  funksiya aniqlangan bo'lsin. Agar  $f$  funksiya  $U$  to'plamning har bir nuqtasida nozik differensiallanuvchi bo'lib, uning nozik hosilasi  $U$  to'plamda nozik uzluksiz bolsa, u holda  $f(z)$  funksiyaga  $U$  to'plamda **nozik analitik** funksiya deyiladi.

Keyingi teoremgga asosan nozik analitik funksiya ta'rifini boshqa ekvivalent shartlar bilan ham berish mumkin.

**2.2.2-teorema.**  $U \subset \mathbb{C}^n$  nozik ochiq to'plam bo'lsin. Quyidagi shartlar o'zaro ekvivalent.

- a)  $f : U \rightarrow \mathbb{C}^n$  funksiya nozik analitik.
- b)  $U$  to'plamning har bir nuqtasining  $V \subset \mathbb{C}^n$  nozik atrofi topilib,  $f|_V$  funksiya  $V$  ning ichida ratsioanal funksiyalar bilan tekis yaqinlashtirilishi mumkin.
- c)  $U$  to'plamning har bir nuqtasining shunday  $V \subset \mathbb{C}^n$  nozik atrofi topilib,  $f$  funksiya bu atrofda biror  $j \in \mathcal{O}_c(\mathbb{C}^n)$  funksiyaning Koshi-Pompeu almashtirishi bilan ustma-ust tushadi.

$$f(z) = \int_j \frac{1}{z-x} j(x) \varphi_l(x), \quad z \in \mathcal{O}_V$$

$l$  -  $\mathbb{C}^n$  dagi lebeg o'lchovi,  $j$  funksiya  $V$  da deyarli nolga teng.

**2.2.3-teorema.**  $U \subset \mathbb{C}$  nozik ochiq to'plam bolsin. Har qanday  $f : U \rightarrow \mathbb{C}$  nozik analitik funksiya istalgan tartibgacha nozik differentsiallanuvchi bo'ladi va barcha tartibli nozik hosilari nozik analitik bo'ladi.

**2.2.4-teorema(Kartan).**  $x$  nuqta  $E$  to'plamning nozik limit nuqtasi bo'lsin va  $g$  funksiya haqiqiy qiymatli funksiya bo'lib,  $x$  nuqtada  $l$  - nozik limitga ega bo'lsin,  $U$  holda  $x$  nuqtani shunday  $V \subset U$  nozik atrofi topilib,

$$\lim_{\substack{y \in U, \\ y \in E \setminus \{x\}, \\ y \in V}} g(y) = l$$

tenglik bajariladi.

### Nozik analitik funksiyalarning ratsional approksimatsiyasi

**2.2.5-teorema.**  $U \subset \mathbb{C}$  nozik ochiq qism to'plam bo'lsin. Agar  $f : U \rightarrow \mathbb{C}$  funksiya nozik analitik bo'lsa,  $U$  holda  $U$  to'plamning har bir nuqtasida shunday  $V \subset U$  nozik atrofi topilib,  $V$  qutblari va  $V$  atrofidan tashqarida bo'lgan  $g_j$  ratsional funksiyalar ketma-ketligi mavjud bo'ladi va istalgan  $n \in \mathbb{N}$  butun son uchun  $g_j^{(n)}$  hosilalar  $V$  to'plamda  $F - f^{(n)}$  nozik hosilaga tekis yaqinlashadi. (bu yerda  $f^{(0)} = f$  deb olamiz).

Teorema isboti uchun bizga quyidagi lemma zarur.

**2.2.1-lemma.**  $V \subset \mathbb{C}$  nozik ochiq to'plam va  $K \subset \mathbb{C}$  kompakt to'plam bo'lsin. Istalgan  $a$  haqiqiy son uchun ushbu

$$h_a(z) = \int_{K \setminus U} |z - x|^{-a} dl(x), \quad z \in U$$

funksiya chekli va  $U$  to'plamda nozik uzluksiz bo'lib,  $U$  ni har bir nuqtasining kompakt nozik atrofi  $V \subset U$  topiladi va  $h_a$  bu atrofda chegaralangan bo'ladi.

Ya'ni

$$C_a = \sup_{z \in \mathcal{O}'} h_a(z) < \Gamma .$$

**2.2.5-teoremaning isboti.** 2.2.2-teoremaga asosan ixtiyoriy  $z_0$  nuqta uchun  $V_{z_0}$  MU nozik atrofi topilib,

$$f(z) = \int_J \frac{1}{z-x} j(x) dl(x) = \int_{S \setminus U_{z_0}} \frac{1}{z-x} j(x) dl(x), \quad z \in \mathcal{O}U_{z_0},$$

ko'rinishda tasvirlanadi va bunda  $j \in OL_c^2(J)$  bo'lib,  $U$  to'plamda  $j = 0$  deyarli bajariladi.

$f^{(n)}$ ,  $n = 0, 1, 2, \dots$  funksiyalar yuqoridagi integralni integral ostida differensiallashdan hosil qilingan funksiyalar bo'lsin, ya'ni

$$f^{(n)}(z) := (-1)^n n! \int_{S \setminus U_{z_0}} \frac{1}{(z-x)^{n+1}} j(x) dl(x), \quad z \in \mathcal{O}U_{z_0}.$$

Yuqoridagi 1-lemmaga asosan  $z_0$  nuqtaning shunday  $V_{z_0}$  MU nozik kompakt atrofi topilib,  $n \geq 0$  da

$$C_{n+1} = \sup_{z \in \mathcal{O}'} h_{n+1}(z) \int_{S \setminus U_{z_0}} \frac{1}{|z-x|^{n+1}} dl(x) < \Gamma .$$

munosabat o'rinli bo'ladi.

1. Avvalo biz  $F - f^{(n)}$  nozik hosilalar  $f^{(n)}$  ga tengligini ko'rsatamiz.  $n$  ni tayinlab olamiz,  $g(w) = w^{-n-1}$ ,  $w \in J \setminus \{0\}$  funksiyani qaraymiz.  $g(w)$  funksiyaning Teylor yoyilmasi

$$g(w) = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{1}{k!} (w-z)^k g^{(k)}(z).$$

tenglik o'rinli bo'ladi.

Endi biz quyidagi

$$R(z, w) := w^{-n-1} - \sum_{k=0}^1 \frac{1}{k!} (w-z)^k g^{(k)}(z) = w^{-n-1} z^{-n-2} [(n+1)w^{n+2} - (n+2)zw^{n+1} + z^{n+2}] = w^{-n-1} z^{-n-2} \sum_{i=0}^{n+2} P_i(w-z)^i$$

funksiyani aniqlaymiz. Bunda  $P_i(z)$  ko'phadlar bo'lib, Teylor teoremasiga ko'ra

$$\lim_{w \rightarrow z} \frac{R(z, w)}{w-z} = 0$$

munosabat o'rinli bo'ladi. Lekin,

$$\frac{R(z, w)}{w-z} = w^{-n-1} z^{-n-2} \sum_{j=0}^{n+2} P_j(z) (w-z)^{j-1}$$

tenglik o'rinli bo'lib,  $P_i = 0, i = 0, 1, 2$ . bo'lishi kelib chiqadi. Bu yerda ixtiyoriy

$w \notin z$  uchun

$$\begin{aligned} \frac{R(z, w)}{(w-z)^2} &= w^{-n-1} z^{-n-2} \sum_{j=0}^n P_{j+2}(z) (w-z)^j = \\ &= w^{-n-1} z^{-n-2} \sum_{\substack{i, j \\ j=n \\ i=n+2}} a_{i,j} z^i w^j = \sum_{\substack{r=n+2 \\ s=n+1}} e b_{r,s} z^{-r} w^{-s}. \end{aligned}$$

bo'ladi va bunda  $b_{r,s}$  ko'effitsiyentlar.  $w, z \in \Omega$  ni shunday tanlaymizki,  $z \notin \Omega_w$

bo'lganda

$$\begin{aligned} &\frac{1}{(w-z)^2} [f^{(n)}(w) - f^{(n)}(z) - (w-z)f^{(n+1)}(z)] = \\ &= (-1)^n n! \int_{S \setminus U_{z_0}} \frac{(w-x)^{-n-1} - (z-x)^{-n-1}}{(w-z)^2} j(x) dl(x) + \\ &+ (-1)^n n! \int_{S \setminus U_{z_0}} \frac{(w-z)(n+1)(z-x)^{n-2}}{(w-z)^2} j(x) dl(x) = \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= (-1)^n n! \int_{S \setminus U_{z_0}} \frac{R(w-x, z-x)}{[(w-x)-(z-x)]^2} j(x) dl(x) \\
&\quad \begin{matrix} r=n+2 \\ s=n+1 \end{matrix} \\
&= (-1)^n n! \int_{S \setminus U_{z_0}} \mathbf{e}_{r,si} (z-x)^{-r} (w-x)^{-s} j(x) dl(x).
\end{aligned}$$

munosabat o‘rinli bo‘ladi.

2.2.1-lemmaga va Gyolder tengsizligiga ko‘ra quyidagi

$$\begin{aligned}
&\left| \int_{S \setminus U_{z_0}} (z-x)^{-r} (w-x)^{-s} j(x) dl(x) \right| \int \\
&\int \|j\|_{L^2} \int_{S \setminus U_{z_0}} |z-x|^{-2r} |w-x|^{-2s} dl(x) \int \\
&\int \|j\|_{L^2} [h_{4r}(z)]^{\frac{1}{4}} [h_{4s}]^{\frac{1}{4}} \int \|j\|_{L^2} C_{4r}^{\frac{1}{4}} C_{4s}^{\frac{1}{4}}.
\end{aligned}$$

tengsizlik kelib chiqadi va uchburchak tengsizligiga asosan quyidagiga ega bo‘lamiz:

$$\begin{aligned}
&\left| (-1)^n n! \int_{S \setminus U_{z_0}} \mathbf{e}_{r,si} b_{r,s} (z-x)^{-r} (w-x)^{-s} j(x) dl(x) \right| \int \\
&\int n! \|j\|_{L^2} \int_{S \setminus U_{z_0}} \mathbf{e}_{r,si} |b_{r,s}| C_{4r}^{\frac{1}{4}} C_{4s}^{\frac{1}{4}}.
\end{aligned}$$

Yuqoridagi yig‘indi chekli ekanligida, quyidagi musbat o‘zgarmas  $A$  soni topilib,

$$\left| \frac{f^{(n)}(w) - f^{(n)}(z)}{w-z} - f^{(n+1)}(z) \right| \int A \|j\|_{L^2} |w-z|$$

tengsizlik o‘rinli bo‘ladi.  $n = 0$  bo‘lganda 3-ta’rifga asosan ixtiyoriy  $z \in \Omega$  uchun  $F - f'(z) = f^{(1)}(z)$  va matematik induksiya metodiga asosan  $F - f^{(n)}(z) = f^{(n)}(z)$  tengliklar bajariladi.

2. Endi biz  $F - f^{(n)}$  nozik hosilalar analitik funksiyalar ketma-ketligi bilan yaqinlashtirilishini ko'rsatamiz, ya'ni shunday  $f_j$  funksiyalar topilib,  $f_j^{(n)}$  analitik funksiyalarning hosilalari  $F - f^{(n)}$  da tekis yaqinlashishini ko'rsatamiz.

Ochiq  $w_j$  to'plamlarning kamayuvchi ketma-ketligini olamiz. Bunda  $V \cap M w_j$  va  $\bigcap_{j=1}^{\infty} w_j = V$  bo'lsin. Biz  $j_j = 1_{\{J \setminus w_j\}}$  funksiyani olib,

$$\|j_j - j\|_{L_2} = \left( \int_J |j_j - j|^2 dl \right)^{\frac{1}{2}} = \left( \int_{w_j \setminus U_{z_0}} j^2 dl \right)^{\frac{1}{2}}$$

munosabatga va bu munosabat orqali  $j \in \Gamma$  da  $\|j_j - j\|_{L_2} \rightarrow 0$  bo'lishini ko'ramiz. Chunki,  $w_j$  kamayadi va  $\bigcap_{j=1}^{\infty} w_j = V \cap M U_{z_0}$  munosabat o'rinli.

$\{f_j\}$  ketma-ketlikni quyidagicha aniqlaymiz:

$$f_j(z) = \int_J \frac{1}{z-x} j_j(x) dl(x) = f_j(z) = \int_{S \setminus w_j} \frac{1}{z-x} j_j(x) dl(x), \quad z \in O w_j.$$

$a \in O w_j$  va

$$\frac{1}{z-x} = \frac{1}{a-x} \cdot \frac{1}{1 - \frac{z-a}{x-a}} = \frac{1}{a-x} \sum_{n=0}^{\infty} \left( \frac{z-a}{x-a} \right)^n$$

tenglikka asosan  $f_j(z)$  analitik funksiyalar quyidagicha yaqinlashuvchi qator ko'rinishida ifodalanadi

$$f_j(z) = \sum_{n=0}^{\infty} (z-a)^n \int_{S \setminus w_j} \frac{1}{(x-a)^{n+1}} j(x) dl(x).$$

Ya'ni  $f_j$  funksiyalar  $w_j$  da golomorf va cheksiz differensiallanuvchi.  $f_j^{(n)}$  ifoda  $f_j$  analitik funksiyaning  $n$ - tartibli hosilasi bo'lsin. U holda,

$$f_j^{(n)} = (-1)^n n! \int_{\Gamma} \frac{1}{(z-x)^{-(n+1)}} j_j(x) dl(x), \quad n = 0, 1, 2, \dots$$

tenglik o'rinli bo'ladi. Bu tenglikdan va 1-lemmaga asosan

$$\begin{aligned} \sup_{z \in \mathcal{O}'} |f_j^{(n)}(z) - F \sim f^{(n)}(z)| &= \sup_{z \in \mathcal{O}'} |f_j^{(n)}(z) - f^{(n)}(z)| = \\ &= \sup_{z \in \mathcal{O}'} n! \left| \int_{S \setminus U_{z_0}} (z-x)^{-(n+1)} (j_j(x) - j(x)) dl(x) \right| \leq \\ &\leq n! \sup_{z \in \mathcal{O}'} \int_{S \setminus U_{z_0}} |z-x|^{-(n+1)} |j_j(x) - j(x)| dl(x) \leq \\ &\leq n! \sup_{z \in \mathcal{O}'} \int_{S \setminus U_{z_0}} |z-x|^{-2(n+1)} dl(x) \int_{S \setminus U_{z_0}} |j_j(x) - j(x)|^2 dl(x) \leq \\ &\leq n! (C_{2(n+1)})^{\frac{1}{2}} \|j_j - j\|_{L_2} \end{aligned}$$

Baholash kelib chiqadi.  $C_{2(n+1)}$  - chekli son va  $j \in \Gamma$  da

$$\|j_j - j\|_{L_2} \rightarrow 0$$

ekanidan  $j \in \Gamma$  da

$$\sup_{z \in \mathcal{O}'} |f_j^{(n)}(z) - F f^{(n)}(z)| \rightarrow 0$$

bo'lishi kelib chiqadi. Shuni isbotlash talab qilingan edi. Ixtiyoriy analitik funksiyaga esa ratsional funksiyalar bilan yaqinlashtirish mumkinligiga asosan teorema isboti tugaydi.

**2.2.6-teorema.** *U nozik sohada aniqlangan f analitik funksiya o'zining biror  $z_0 \in U$  nuqtadagi F -  $f^{(n)}(z)$  nozik hosilalari ketma-ketligi bilan yagona aniqlanadi.*

Nozik topologiya va nozik analitik funksiyalar tushunchalarini kompleks tekislik uchun quyidagicha qisqacha tavsiflash mumkin.

J tekislikdagi nozik topologiya deb, subgarmonik funksiyalarning uzluksizligini bo'lishini ta'minlovchi topologiyalarning eng kuchlisiga aytiladi.

Nozik topologiya  $\{u \text{ Osh}(J) : u(z) > a\}$  va  $\{u \text{ Osh}(J) : u(z) < a\}$

ko'rinishdagi to'plamlar orqali hosil qilinadi.  $z^0$  nuqtaning nozik atrofi deb,  $z^0$  nuqtani o'z ichiga oluvchi nozik topologiyadagi ochiq  $V \text{ MJ}$  to'plamga

aytiladi. Bunda, shunday  $U = U(z^0, r)$  doira va  $U$  da subgarmonik bo'lgan

$u \text{ Osh}(U)$  funksiya mavjudki,  $\lim_{z \rightarrow z^0, z \in U} u(z) < u(z^0)$  tengsizlik o'rinli bo'ladi.  $z^0$

nuqtaning yopiq nozik atrofi deb,  $\bar{U}(z^0, r) \setminus G$  ko'rinishdagi kompaktga aytiladi,

bunda  $r > 0$ ,  $G \text{ MU}(z^0, r)$  orqali  $z^0$  nuqtani o'zichiga olgan ochiq siyrak to'plam

belgilangan.

Nozik analitik funksiyalar va ularning xossalari asosida uning ta'rifini quyidagicha

ham berish mumkin ekan: *Agar  $f(z)$  funksiya  $D$  sohada sig'im bo'yicha deyarli*

*hamma yerda aniqlangan bo'lsa, ya'ni biror  $E \text{ MD}$  polyar to'planning*

*tashqarisida chekli qiymat qabul qilib, har bir  $z^0 \in D \setminus E$  nuqta uchun  $z^0$*

*nuqtaning yopiq nozik  $F$  atrofi mavjud bo'lib, bu atrofda ratsional funksiyalar*

*bilan tekis yaqinlashtirish mumkin bo'lsa, u holda  $f(z)$  funksiya  $D \text{ MJ}$  sohada*

*nozik analitik deyiladi.*



### III BOB. $R^0$ SINF FUNKSIYASINING NOZIK ANALITIK DAVOMI

#### 3.1 $R^0$ sinfga tegishli chekli funksiyalarning nozik analitikligi

**3.1.1-teorema.** Agar  $f \in R^0$  funksiya uchun ushbu

$$\overline{\lim}_{m \rightarrow \infty} \frac{\ln m}{\ln \frac{1}{\rho_m^m}} < +\infty$$

munosabat o'rinli bo'lsa, u holda bu funksiya butun  $\square$  tekislikka nozik analitik davom qiladi, ya'ni butun  $\square$  tekislikda nozik analitik bo'lgan  $\tilde{f}(z)$  funksiya topilib,  $f|_U \equiv \tilde{f}$  bo'ladi.

**Isbot.** Isbotni bir necha qismlarga ajratamiz:

1. Umumiylikni buzmasdan,  $f$  funksiya  $B(0, r) \subset \square$ ,  $r > 1$  doirada golomorf bo'lsin deb hisoblaymiz. Teorema shartiga ko'ra  $f \in R^0$  funksiya quyidagicha tartibga ega

$$t = \overline{\lim}_{m \rightarrow \infty} \frac{\ln m}{\ln \frac{1}{\rho_m^m}} < +\infty,$$

va bunda  $\rho_m = \rho_m(f, \bar{B})$  va  $\bar{B} = \bar{B}(0, 1)$ .  $\rho_m$  ning ta'rifiga asosan ixtiyoriy  $s > 0$  son uchun shunday  $r_m(z) = \frac{p_m(z)}{q_m(z)}$ ,  $m = 1, 2, 3, \dots$  ratsional funksiyalar ketma-ketligi

mavjudki, bunda  $\|f - r_m\|_{\bar{B}}^{1/m} = \rho_m^{1/m} \leq \frac{\ln m}{m^{1/s}}$ ,  $m \geq m'$  va  $m = k^l \quad \forall k > 0$ . Bu yerda  $l > 7s$ .  $f(z)$  funksiyani

$$f(z) = r_{m_1}(z) + \sum_{k=1}^{\infty} [r_{m_{k+1}}(z) - r_{m_k}(z)] \quad (3.1.1)$$

deb olamiz. (1) qator  $\bar{B}(0, 1)$  yopiq doirada tez tekis yaqinlashadi.

2. Ushbu  $r_{m_{k+1}}(z) - r_{m_k}(z)$  ayirmani  $m_k \geq m'$  uchun baholaymiz:

$$\|r_{m_{k+1}}(z) - r_{m_k}(z)\|_{\bar{B}} \leq \|r_{m_{k+1}}(z) - r_{m_{k+1}-1}(z)\|_{\bar{B}} + \|r_{m_{k+1}-1}(z) - r_{m_{k+1}-2}(z)\|_{\bar{B}} + \dots +$$

$$\begin{aligned}
& + \left\| r_{m_{k+1}}(z) - r_{m_k}(z) \right\|_{\bar{B}} \leq \left\| r_{m_{k+1}}(z) - f(z) \right\|_{\bar{B}} + 2 \left\| r_{m_{k+1}-1}(z) - f(z) \right\|_{\bar{B}} + \dots + \\
& + 2 \left\| r_{m_{k+1}}(z) - f(z) \right\|_{\bar{B}} + \left\| r_{m_k}(z) - f(z) \right\|_{\bar{B}} \leq 2 \left\{ \frac{\ln m_{k+1}}{[m_{k+1}]^{m_{k+1}/s}} + \dots + \frac{\ln m_k}{[m_k]^{m_k/s}} \right\}.
\end{aligned}$$

Hisoblashlardan kelib chiqadiki,  $m_k = k^l$  uchun

$$\frac{\ln m_{k+1}}{[m_{k+1}]^{m_{k+1}/s}} + \dots + \frac{\ln m_k}{[m_k]^{m_k/s}} \leq l \cdot k \left( \frac{1}{(k+l)^{\frac{l \cdot (k+1)^l}{s}}} + \dots + \frac{1}{k^{\frac{l \cdot k^l}{s}}} \right) \leq 2lk \left[ \frac{1}{k^l} \right]^{\frac{k^l}{s}}.$$

Bu yerda biz  $\ln(k+1) \leq k$  ekanidan foydalandik.

Natijada, ushbu

$$\left\| r_{m_{k+1}}(z) - r_{m_k}(z) \right\| \leq 4kl \left[ \frac{1}{k^l} \right]^{\frac{k^l}{s}}, \quad m_k \geq m' \quad (3.1.2)$$

baholash kelib chiqadi.

3. Endi  $r_{m_{k+1}}(z) - r_{m_k}(z)$  ayirmaning butun  $\square$  tekislikda baholaymiz. Buning uchun  $r_m(z) = \frac{p_m(z)}{q_m(z)}$  ifodaning surat va maxrajini o'zgarimas songa ko'paytirib,  $q_m(z)$  ko'phadning modul bo'yicha maksimal koeffitsientini 1 ga teng bo'ladigan qilib olamiz. U holda

$$r_{m_{k+1}}(z) - r_{m_k}(z) = \frac{p_{m_{k+1}}(z)q_{m_k}(z) - p_{m_k}(z)q_{m_{k+1}}(z)}{q_{m_k}(z)q_{m_{k+1}}(z)}$$

bo'lgani uchun quyidagi tengsizlik o'rinli

$$\begin{aligned}
& \left\| p_{m_{k+1}}(z)q_{m_k}(z) - p_{m_k}(z)q_{m_{k+1}}(z) \right\|_{\bar{B}} \leq \\
& \leq \left\| r_{m_{k+1}}(z) - r_{m_k}(z) \right\|_{\bar{B}} \cdot \left\| q_{m_{k+1}}(z) \cdot q_{m_k}(z) \right\|_{\bar{B}}.
\end{aligned} \quad (3.1.3)$$

Ushbu  $q_m(z)$  ko'phadning modul bo'yicha maksimal bo'lgan koeffitsiyentlari 1 ga teng ekanligidan  $\left\| q_m(z) \right\|_{\bar{B}} \leq m+1$  bo'lishi kelib chiqadi. (3.1.2) va (3.1.3)

munosabatlardan

$$\left\| p_{m_{k+1}}(z)q_{m_k}(z) - p_{m_k}(z)q_{m_{k+1}}(z) \right\|_{\bar{B}} \leq A_1 \left[ \frac{1}{k^l} \right]^{\frac{k^l}{s}}, \quad m \geq m' \quad (3.1.4)$$

tengsizlikka ega bo‘lamiz, bunda  $A_1 = 4kl(k^l + 1)((k + 1)^l + 1)$ . Endi, Bernshteyn-Uolsh tengsizligidan foydalanamiz, bunga ko‘ra ixtiyoriy  $p(z)$  ko‘phad uchun

$$|p(z)| \leq \|p(z)\| \cdot |z|^{\deg p}, \quad z \in \square$$

o‘rinli. Bundan va (3.1.4) dan kelib chiqadiki,

$$\left| p_{m_{k+1}}(z)q_{m_k}(z) - p_{m_k}(z)q_{m_{k+1}}(z) \right|_{\bar{B}} \leq A_1 \left[ \frac{1}{k^l} \right]^s \cdot |z|^{d_k}, \quad z \in \square.$$

Natijada, ushbu

$$\left| r_{m_{k+1}}(z) - r_{m_k}(z) \right| \leq A_1 \left[ \frac{1}{k^l} \right]^s \cdot |z|^{d_k} \cdot \frac{1}{|q_{m_k}(z)q_{m_{k+1}}(z)|}, \quad z \in \square, \quad m_k \geq m' \quad (3.1.5)$$

tengsizlik hosil bo‘ladi. Bu yerda  $d_k = k^l + (k + l)^l$ .

4. Ushbu  $Q_k = \left\{ z \in \square : |q_{m_k}(z)q_{m_{k+1}}(z)|^{\frac{1}{d_k}} < \frac{1}{k^l} \right\}$  to‘plamni kiritib olamiz. Tekislikda

kompakt bo‘lgan  $D = B(0, R)$ ,  $R > 1$  sohani olamiz. Agar  $Q_{k,D} = Q_k \cap D$  deb baholasak, u holda bu to‘plam sig‘imi uchun quyidagi baholash o‘rinli bo‘ladi

$$C(Q_{k,D}) = C(Q_{k,D}, D) \leq \frac{A_2}{k^2}.$$

Bunda  $A_2$  orqali  $R$  ga bog‘liq o‘zgarmas belgilangan.  $C$  sig‘imning sanoqli

subadditiv ekanligidan  $N \rightarrow 0$  da  $C\left(\bigcup_{k \geq N} Q_{k,D}\right) \rightarrow 0$  munosabatga ega bo‘lamiz.

Demak,  $\bigcap_{N=1}^{\infty} \bigcup_{j \geq N} Q_{j,D}$  va  $E = \bigcap_{N=1}^{\infty} \bigcup_{j \geq N} Q_j$  to‘plamlar polyar ekan. Agar  $z^0 \notin \bigcup_{j \geq N} Q_j$

bo‘lsa, u holda bu nuqtada  $|q_{m_k}(z^0)q_{m_{k+1}}(z^0)|^{\frac{1}{d_k}} < \frac{1}{k^l}$ ,  $k \geq N$  bo‘lib, (3.1.5)

tengsizlikka asosan quyidagi baholash bajariladi

$$\left| r_{m_{k+1}}(z^0) - r_{m_k}(z^0) \right| \leq A_1 \left[ \frac{1}{k^l} \right]^s \cdot |z^0|^{d_k} \cdot k^{2d_k} = A_1 k^{\left[ 2d_k - \frac{l}{s} k^l \right]} |z^0|^{d_k}, \quad k \geq N. \quad (3.1.6)$$

Agar  $d_k = k^l + (k + 1)^l$  ekanligidan foydalansak, ushbu

$$2d_k - \frac{l}{s}k^l = \left\{ 2 \left[ 1 + \left( 1 + \frac{1}{k} \right)^l \right] - \frac{l}{s} \right\} k^l$$

tenglikka ega bo'lamiz.  $\frac{l}{s} > 7$  bo'lishidan, yetarlicha katta  $k \geq k_0$  lar uchun

$2d_k - \frac{l}{s}k^l \leq -3k^l$  bo'lishi kelib chiqadi. Bunga ko'ra ushbu

$$|r_{m_{k+1}}(z^0) - r_{m_k}(z^0)| \leq A_1 k^{-3k^l} |z^0|^{d_k}, \quad k \geq \max\{k_0, N\}, \quad m_k \geq m' \quad (3.1.7)$$

tengsizlik bajariladi. Qayd qilish kerakki,

$$|r_{m_{k+1}}(z^0) - r_{m_k}(z^0)|^{\frac{1}{d_k}} \leq A_1^{\frac{1}{d_k}} k^{-\frac{3k^l}{d_k}} |z^0|, \quad k \geq \max\{k_0, N\}, \quad m_k \geq m'.$$

Bunda

$$A_1^{\frac{1}{d_k}} = \left[ 4kl(k^l + 1)((k+1)^l + 1) \right]^{\frac{1}{k^l + (k+1)^l}} \rightarrow 1, \quad k \rightarrow \infty$$

$$\frac{k^l}{d_k} = \frac{k^l}{k^l + (k+1)^l} \rightarrow \frac{1}{2}, \quad k \rightarrow \infty$$

bo'lganibois, yetarlicha katta  $k \geq k(z^0)$  uchun quyidagi tengsizlik o'rinli:

$$|r_{m_{k+1}}(z^0) - r_{m_k}(z^0)|^{\frac{1}{d_k}} < \frac{|z^0|}{k}, \quad k \geq k(z^0).$$

Bu tengsizlikning isbotidan  $z \in \bar{D} \setminus \bigcup_{j \geq N} Q_j$  uchun bu tengsizlik tekis bajarilishi

ko'rinadi, ya'ni shunday butun  $k_0 \in N$  son mavjudki, bunda

$$|r_{m_{k+1}}(z) - r_{m_k}(z)|^{\frac{1}{d_k}} < \frac{R}{k}, \quad k \geq k_0, \quad z \in \bar{D} \setminus \bigcup_{j \geq N} Q_j \quad (3.1.8)$$

bo'ladi.

5.  $Z = \bigcup_{k=1}^{\infty} \{z \in \square : q_k(z) = 0\}$  to'plam polyar bo'lgani uchun  $v(z) \in sh(\square)$

subgarmonik funksiya mavjudki,  $v \not\equiv -\infty$ ,  $v|_Z \equiv -\infty$  bo'ladi. Ushbu

$$S_N = \left\{ \bigcup_{k \geq N} Q_k \right\} \cup Z_N, \quad A = \bigcap_{N=1}^{\infty} S_N$$

belgilashlarni kiritib olamiz, bunda  $Z_N = \left\{ z \in \square : v(z) < \frac{1}{N} \right\}$ . Sig'inning sanoqli subadditiv ekanligidan quyidagi munosabat

$$C(S_N \cap D) \leq \sum_{k \geq N} C(Q_k \cap D) + C(Z_N \cap D) \rightarrow 0$$

kelib chiqadi.

Bundan,  $S$  ning plyuripolyar to'plam bo'lishi ko'rinadi.  $S$  ning tashqarisida (1) qator tez yaqinlashadi va uning yig'indisi  $\square \setminus S$  dagi  $f(z)$  funksiyani aniqlaydi.

(3.1.8) ga asosan tayinlangan natural  $N$  son uchun shunday natural  $k_0 > N$  mavjudki, bunda  $z \in \overline{D} \setminus \bigcup_{j \geq N} Q_j$  kompaktda quyidagi tekis baholash o'rinli bo'ladi

$$\begin{aligned} |r_{m_k}(z) - f(z)| &= \left| \sum_{t \geq k} (r_{m_{t+1}}(z) - r_{m_t}(z)) \right| \leq \\ &\leq \sum_{t \geq k} |r_{m_{t+1}}(z) - r_{m_t}(z)| \leq \sum_{t \geq k} \left( \frac{R}{t} \right)^{d_t} \approx \left( \frac{R}{k} \right)^{d_k}, \quad k \geq k_0. \end{aligned} \quad (3.1.9)$$

Endi  $f(z)$  funksiya  $\square$  da nozik analitik funksiya bo'lishini ko'rsatamiz. Shu maqsadda  $z^0 \in \square \setminus S$  nuqtani tayinlaymiz va  $z^0 \in D \setminus S$  deb olamiz. Aytaylik

$F_N = \overline{D} \setminus S_N$ ,  $F = \bigcup_{N=1}^{\infty} F_N$  bo'lsin. U holda  $D \setminus F \subset S$  ayirma  $z^0 \in F$  nuqtada

“uzilgan” to'plam bo'ladi.  $F_N$  to'plam kompakt bo'lib, (3.1.9) ga asosan

$$\lim_{k \rightarrow \infty} \|r_{m_k}(z) - f(z)\|_{F_N} = 0.$$

Bu esa,  $f|_{F_N} \in R(F_N)$  va  $f(z)$  funksiyalarning  $z^0$  nuqtada nozik analitik bo'lishini ko'rsatadi. Teorema isbotlandi.

### 3.2 Ba'zi muhim natijalar

**3.2.1-teorema** 3.1.1-teoremaning shartlari bajarilganda  $\{r_m(z)\}$  ratsional funksiyalar ketma-ketligi  $\square$  tekislikning hamma yerida sig'im bo'yicha nozik analitik  $f$  funksiyaga tez yaqinlashadi.

**3.2.1-natija.** Agar  $f \in R^0$  funksiya chekli tartibga ega bo'lsa, u holda bu funksiya  $\square$  tekislikdagi yagona nozik analitik funksiya  $f$  ni aniqlaydi. Boshqacha aytganda, agar  $\{r_m^1(z)\}$  va  $\{r_m^2(z)\}$  ratsional funksiyalar ketma-ketligi nolning biror atrofida  $f(z)$  funksiyaga chekli tartib tezligida yaqinlashsa, u holda ular aniqlaydigan  $f_1(z)$  va  $f_2(z)$  nozik-analitik funksiyalar  $\square$  da sig'im bo'yicha deyarli hamma yerda ustma-ust tushadi.

$R$  sinfnining qator xossalarini keltiramiz.

**Teorema 3.2.2.**  $f - R^0$  sinfnining chekli  $t$  - tartibdagi funksiyasi bo'lishi uchun

$$A_m^{\frac{1}{m}} \gg \frac{1}{m^{\frac{1}{t}}}$$

munosabat o'rinli bo'lishi zarur va yetarli. Bu yerda

$$A_m = A_m(f) = \begin{matrix} \text{Й} \\ \text{К} \\ \text{К} \\ \text{К} \\ \text{К} \\ \text{К} \\ \text{К} \\ \text{Л} \end{matrix} \bmod \begin{vmatrix} a_1 & a_2 & \dots & a_m \\ a_2 & a_3 & \dots & a_{m+1} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ a_k & a_{k+1} & \dots & a_{2m-1} \end{vmatrix} \begin{matrix} \text{Ш} \\ \text{Ъ} \\ \text{Ъ} \\ \text{Ъ} \\ \text{Ъ} \\ \text{Ъ} \\ \text{Ъ} \\ \text{Ъ} \end{matrix} \frac{1}{m}$$

$A_m^m$  - Gankel determinantining moduli hisoblanadi.

**Isbot.** Aytaylik,  $f(z) \in O(B(0,r))$ ,  $r > 0$  va  $f(z) = a_0 + a_1z + a_2z^2 + \dots$  Taylor qatori yoyilmasi bo'lsin. Oldin

$$A_m(f(Rz)) = \underset{\substack{\text{Й} \\ \text{К} \\ \text{К} \\ \text{К} \\ \text{К} \\ \text{К} \\ \text{К} \\ \text{К} \\ \text{Л}}}{\text{mod}} \begin{vmatrix} Ra_1 & R^2a_2 & \dots & R^m a_m \\ R^2a_2 & R^3a_3 & \dots & R^{m+1}a_{m+1} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ R^k a_k & R^{k+1}a_{k+1} & \dots & R^{2m-1}a_{2m-1} \end{vmatrix} \underset{\substack{\text{И} \\ \text{Б} \\ \text{Б} \\ \text{Б} \\ \text{Б} \\ \text{Б} \\ \text{Б} \\ \text{Б} \\ \text{Б}}}{\frac{1}{m}} = R^m A_m(f)$$

bo'lishini aytib o'tamiz. Demak,  $A_m^{\frac{1}{m}}(f(Rz)) \gg A_m^{\frac{1}{m}}(f(z))$  va biz umumiylikni buzmasdan,  $r > 1$  radiusli doirada qator yaqinlashuvchi deb faraz qilishimiz mumkin.

Agar  $f$  funksiya  $R^0$  sinfni  $t$ - chekli tartibdagi funksiyasi bo'lsa, u holda Sadullayev kriteriyasiga muvofiq

$$V_m^{\frac{1}{m}} \gg \frac{1}{m^t}$$

munosabat o'rinli bo'ladi. Biroq ushbu

$$A_m^{\frac{1}{m}} \text{ J } V_m^{\frac{1}{m}} \gg \frac{1}{m^t}$$

baholash zaruriy shartni bajarilishini isbotlaydi.

Yetarliligini isbotlash uchun biz quyidagi lemmadan foydalanamiz.

**Lemma.** Aytaylik,  $e_j = (a_{j1}, a_{j2}, \dots, a_{jm})$ ,  $j = 1, 2, \dots, m$  -  $J^m$  fazoning ixtiyoriy vektori va

$$A_m = \underset{\substack{\text{Й} \\ \text{К} \\ \text{К} \\ \text{К} \\ \text{К} \\ \text{К} \\ \text{К} \\ \text{К} \\ \text{Л}}}{\text{mod}} \begin{vmatrix} e_1 \\ e_2 \\ \dots \\ e_m \end{vmatrix} \underset{\substack{\text{И} \\ \text{Б} \\ \text{Б} \\ \text{Б} \\ \text{Б} \\ \text{Б} \\ \text{Б} \\ \text{Б} \\ \text{Б}}}{\frac{1}{m}}$$

ifoda o'rinli bo'lsin. U holda, shunday  $e$  yagona vektor mavjud-ki,

$$\langle e, e_j \rangle \in J A_m, \quad j = 1, 2, \dots, m$$

Tengsizlik bajariladi.

Ushbu

$$e_{j,m} = (a_j, \dots, a_{j+m-1}), \quad j = 1, 2, \dots, m$$

$$e_{j,m+1} = (a_j, \dots, a_{j+m}), \quad j = 1, 2, \dots, m+1$$

vektorlar uchun bu yuqoridagi lemmani qo'llab quyidagi

$$e = (c_{m-1}, c_{m-2}, \dots, c_0), \quad e' = (c'_m, c'_{m-1}, \dots, c'_0)$$

$$\langle e, e_{j,m} \rangle \in J A_m, \quad j = 1, 2, \dots, m$$

$$\langle e', e_{j,m+1} \rangle \in J A_{m+1}, \quad j = 1, 2, \dots, m+1.$$

vektorni topamiz. Faraz qilaylik,

$$q_{m-1}(z) = c_0 + c_1 z + \dots + c_{m-1} z^{m-1},$$

$$q_m(z) = c'_0 + c'_1 z + \dots + c'_m z^m$$

ifoda o'rinli bo'lsin. U holda,

$$f q_{m-1} = p_{m-1} + \langle e, e_{1,m} \rangle z^m + \langle e, e_{2,m} \rangle z^{m+1} + \dots + \langle e, e_{m,m} \rangle z^{2m-1} + O\left(\frac{1}{z}\right)^{2m}$$

$$f q_m = p_m + \langle e', e_{1,m+1} \rangle z^{m+1} + \langle e', e_{2,m+1} \rangle z^{m+2} + \dots + \langle e', e_{m+1,m+1} \rangle z^{2m+1} + O\left(\frac{1}{z}\right)^{2m+2}$$

bajariladi.

Ushbu  $q_{m-1} p_m - q_m p_{m-1}$  ayirma  $2m - 1$  dan yuqori bo'lmagan polinom darajasi hisoblanadi.



Demak,

$$q_{m-1}p_m - q_m p_{m-1} = q_m \langle e, e_{1,m} \rangle z^m + \langle e, e_{2,m} \rangle z^{m+1} + \dots + \langle e, e_{m,m} \rangle z^{2m-1} - q_{m-1} \langle e', e_{1,m+1} \rangle z^{m+1} + \langle e', e_{2,m+1} \rangle z^{m+1} + \dots + \langle e', e_{m-1,m+1} \rangle z^{2m-1}$$

ifodani (1) ga asosan modul bo'yicha bu polinom koeffitsientlari  $const \mathcal{O}(A_m + A_{m+1})$  dan oshib ketmaydi. Demak,

$$|q_{m-1}(z)p_m(z) - q_m(z)p_{m-1}(z)| \leq const \mathcal{O} \frac{1}{m^{\frac{1}{t+e}}}, \quad z \in B(0,1), \quad e > 0, \quad m \geq m_0$$

munosabatga kelamiz. Bunda  $l > 7t$  butun sonni tayinlab olamiz. Faraz qilamiz,

$$m_k = k^l \quad \text{va} \quad r_m(z) = \frac{p_m(z)}{q_m(z)}, \quad m = 1, 2, \dots \quad \text{ tengliklar bilan aniqlansin. U holda}$$

3.1.1.-teorema isbotidagi mulohazalarida ba'zi o'zgartirishlar kiritib, ularni takrorlasak,  $J$  tekislikda aniqlangan

$$f(z) = r_{m_1}(z) + \sum_{k=1}^{\Gamma} \langle e, e_{m_{k+1}} \rangle (z) - r_{m_k}(z)$$

qatorga ega bo'lamiz. Bu yerda  $f$  nozik analitik funksiya, shuningdek,  $\{r_m(z)\}$  ratsional funksiya ketma-ketligi  $J$  tekislikning barcha joyida sig'im bo'yicha  $f$  analitik funksiya tez yaqinlashadi.

$$\lim_{m \rightarrow \infty} \sup_{z \in B(0,R)} |r_m(z) - f(z)|^{\frac{1}{m}} = 0, \quad e > 0, \quad R > 0.$$

Bundan,  $f \in \mathcal{O}(R^0)$  funksiya  $t$  dan oshmaydigan tartibga egaligi ham kelib chiqadi.

**Teorema isbotlandi.**

## XULOSA

Ushbu magistrlik dissertatsiyasida Gonchar sinfiga tegishli bo'lgan funksiyalarning nozik analitik bo'lishi shartlari o'rganilgan bo'lib quyidagi asosiy natijalar olingan.

Agar  $f \in R^0$  funksiya uchun ushbu

$$\overline{\lim}_{m \rightarrow \infty} \frac{\ln m}{\ln \frac{1}{\rho_m^m}} < +\infty$$

munosabat o'rinli bo'lsa, u holda bu funksiya butun  $\square$  tekislikka nozik analitik davom qiladi, ya'ni butun  $\square$  tekislikda nozik analitik bo'lgan  $\tilde{f}(z)$  funksiya topilib,  $\square \mid_U \tilde{f} \equiv f$  bo'ladi.

Yuqoridagi shartlar bajarilganda shunday  $\{r_m(z)\}$  ratsional funksiyalar ketma-ketligi topilib,  $\square$  tekislikning hamma yerida sig'im bo'yicha nozik analitik  $\square$   $f$  funksiyaga tez yaqinlashadi, ya'ni

$$\lim_{m \rightarrow \infty} C \left\{ z \in B(0,1) : |r_m(z) - f(z)|^{\frac{1}{m}} > \varepsilon \right\} = 0, \quad \forall \varepsilon > 0, R > 0.$$

## Adabiyotlar

1. Брело М., Основы классической теории потенциала. М., ИЛ, 1964.
2. Гончар А.А., Локальное условие однозначности аналитических функций. Мат.сб., Т.89(131), (1972), 148-164.
3. Гончар А.А., Локальное условие однозначности аналитических функций нескольких переменных. Мат. Сб., Т. 93 (135), (1974), 296-313.
4. Садуллаев А., Рациональные аппроксимации и плюриполярные множества. Мат. сб., Т.119:1, (1982), 96-118.
5. Садуллаев А., Критерий быстрой рациональной аппроксимации в  $\mathbb{C}^n$ . Мат. сб., Т.125:2, (1984), 269-279.
6. Садуллаев А., Ибрагимов З., Класс  $R$  А. А. Гончара и тонко-аналитические функции. Мат. сб., Т.
7. Fuglede B., Finely holomorphic functions. A survey. Rev. Roumaine Math. Pures Appl., V.33 (1988), 283-295.
8. Edlund T., Joricke B., The pluripolar hull of a graph and fine analytic continuation. Ark. Mat., V.44 (2006), 39-60.
9. Anders Bjo‘rn, Jana Bjo‘rn, Visa Latvala “ The weak carton property for the p-fine topology on metric spaces”. Indiana Univ. Math. J. 64. (2015). 915-941.
10. Levenberg N., Martin G., Poletsky E. A., Analytic disks and pluripolar sets. Indiana Univ. Math. J., V 41 (1992), 515-532.
11. Edigarian A., Wiegerinck J., The pluripolar hull of the graph of a holomorphic function with polar singularities. Indiana Univ. Math. J., V.52 (2003), 1663-1680.
12. Edigarian A., Wiegerinck J., Graphs that are not complete pluripolar. Proc. Amer. Math. Soc. V. 131 (2003), 2459-2465.
13. Edigarian A., Wiegerinck J., Determination of the pluripolar hull of graphs of certain holomorphic functions. Ann. Inst. Fouier (Genoble), V. 54 (2004), 2085-2104.
14. Edlund T., Joricke B., Complete pluripolar curves and graphs. Ann. Polon. Math., V. 84 (2004), 75-86.

## Internet saytlari:

1. [www.math-net.ru](http://www.math-net.ru)
2. <http://eqworld.ipmnet.ru/>
3. <http://www.ziyonet.uz/>
4. <http://www.ams.org/samplings/math-history/math-history>
5. <http://people.math.gatech.edu/~cain/textbooks/onlinebooks.html>